

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

Wvd. Vertegenwoordiger in N.-I. Mr. M. J. A. Oostwoud-
Wijdenes, Pres. Landr., Tandjong Balei (Sumatra's Oostk.).

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIE

Brunswick Panatropes-Radiolas-Records

Directeur: J. PHILIP KRUSEMAN, Noordeinde 91, Den Haag, Tel. 14400

Voonaangevende Amerik. Phonograaf, de eenige machine, die ALLE (óók Edison en Pathé) platen met denzelfden weergever
speelt. Op Brunswick-Platen de beste Amerik. Bands en wereldartisten (o.a. Willem Mengelberg)

Wilt u eens luisteren in onze gehoorzaal? Onze sedert 15 jaren in Indië bekende Firma waarborgt coulante behandeling.

HOUD: De Nederlanders op Sint Helena, door Dr.
F. W. Stapel. — Feuilleton. De reis naar het eerste
garnizoen. — Het XIIe Groot Nederl. Studenten-
Congres te Wageningen, 8-12 April. — Het voor-
bezoek aan de 16e Utrechtsche Jaarbeurs. — Van
Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.
— Persoverzicht uit de Ind. Bladen: I. Uit de Europ.
Pers. II. Uit de Int. Pers. III. Uit de Chin. Pers. —
Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht. — Suriname.
— Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Berich-
ten der Afdelingen: I. Amersfoort, II. Apeldoorn.
— Mededeelingen: I. Van het Dagel. Bestuur, II.
Van het Inform.-Bur. — Mutatiestaat v. 15 t. 22 Mrt.

De Nederlanders op Sint Helena

door
Dr. F. W. STAPEL.

Zij zullen heel wat Nederlanders zijn, die niet
weten, dat Sint Helena, het eiland, welks naam bij
de meesten met die van Napoleon gecombineerd
wordt, ook een rol, zij het een kleine, gespeeld heeft
in de geschiedenis van hun land, meer in 't bijzonder
in die van de Oostindische Compagnie. Wij wil-
len hier in 't kort iets van die periode vertellen.
Sint Helena, de naam gekregen hebbende, om-
dat de Spanjaarden dat gevonden hebben den 21
Maai, zijnde de dag van Sint Helena." Deze aan-
leiding uit het werk van den bekenden advocaat-
en geschiedschrijver van de Compagnie, Mr. Pieter van
Spanjaarden, eischt in zooverre verbetering, dat in plaats
van Spanjaarden moet worden gelezen Portugee-
zen. Het was enkele jaren na het slagen van den
Portugeesche zeetocht naar Indië, dat eenige Portugee-
sche schepen, 21 Mei 1502, het eiland ontdekten en
Sint Helena noemden. Bezit namen zij er niet van;
Portugeezen ontdekten in deze, hun gloriejaren,
veel eilanden en kusten, dat het on-
bekend was, die alle in bezit te nemen. Zoo bleef
het eiland, dat onbewoond was, (het schijnt nim-
mer een oorspronkelijke bevolking gehad te heb-
ben), geruimen tijd Niemandslan of liever Alle-
land. Immers Oostindievaarders van vele
natiën, Spanjaarden, Portugeezen, Hollanders,
Franschen, soms ook Franschen, deden het af en
aan en bleven er wel enkele weken bivakke-
ren om de zieken te laten genezen. Daartoe bood
het eiland, dat overigens rotsig en dor was, een
geschikte gelegenheid Het had namelijk enkele, van
gebergte naar de kust breeder uitlopende
prachtig drinkwater bevatten. Naar de gebrui-
ke jaren zullen de bezoekers er ook wel ver-
schillende gewassen gezaaid en dieren losgelaten
worden, waarvan dan later schipbreukelingen of
andere konden profiteren. Dit is b.v. op Mauritius
de Hollanders met veel succes gedaan.
De retoursschepen van de O.-I. Compagnie deden
regelmatig Sint Helena aan. Zoo ook de zes
schepen tellende vloot, waarmee in 1633 de afge-

P. v. d. BRUL VEENESTRAAT 15
Den Haag
Groote sorteering HEEREN-,
JONGENS- en KINDERKLEEDING
Spec. Afdeling v. KLEEDING NAAR MAAT
SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN 5424

PASSAGE FOTOHANDEL
R. A. LAPPÖHN
DEN HAAG - PASSAGE 41-43
TELEFOON 16462 5149

TE SCHEVENINGEN - PALACESTRAAT 8
Groote Sorteering
TROPENCAMERA'S
tegen billijke prijzen
en gratis blijvend
onderricht

**ONTWIKKELEN en AFDRUKKEN IN
24 UUR IN PRIMA UITVOERING**

treten Gouverneur-Generaal Jacques Speex repa-
trierde. Deze kreeg zoo'n gunstigen indruk van
het eiland als station voor de schepen op hun
lange reis, dat hij in zijn Breeden Raedt (vloot-
raad) voorstelde, het voor de republiek der Veree-
nigde Nederlanden in bezit te nemen. De Raad ging
daarmee accoord en stelde een acte van inbezit-
name op, gedateerd 15 April 1633, en opdat
„niemand hiervan ignorantie en pretendere, is
„desen pilaer alhier gerecht, mitsgaders dese noti-
„ficatie, behoorlijk gesegelt ende geteyckent, hier
„aengeslaegen, ten jaere ende dage als boven”.
(Deze origineele acte is door latere bezoekers naar
Holland gebracht en berust thans op het Rijks-
archief; men kan nog zien, dat het stuk aan de
pilaar is bevestigd geweest).
Dat Speex het eiland niet voor de Compagnie,
maar voor de Staten-Generaal in bezit nam, had
zijn goede reden. Het gebied toch, waarvoor de
Compagnie het monopolie gekregen had, strekte
zich uit Oostwaarts van Kaap de Goede Hoop, tot
aan straat Magelaan. St. Helena viel daarbuiten.
De verdere geschiedenis toont echter aan, dat het
eiland weldra als een bezitting van de Compagnie
werd beschouwd. Men mag aannemen dat de Sta-
ten-Generaal, die geen enkel belang bij het on-
vruchtbare en afgelegen eiland hadden, het stil-
zwijgend aan de Compagnie hebben overgelaten.

Dansinstituut „STATENKWARTIER”
EWY DE CLERCQ
FRANKENSTR. 5 - DEN HAAG - TEL. 53506
Moderne Dansen
Privé lessen en Clubs 5287
Plastiek, Ballet, Heil- en Schoonheids-gymnast.
Kleine Kinderkursussen met
individueel onderwijs.

Hoogere Burgerschool
5-jarige Cursus
(m. voorbereidingsklassen)
Instituut „Wullings”
VOORSCHOTEN

In verband met het Koninklijk Besluit van
13 Nov. 1923 is de afd. H.B.S. in Sept. 1924 na
een gemeenschappelijke 1ste, 2de en 3de klasse
gesplitst in TWEE AFDEELINGEN:

a. Wis- en Natuurkundige afdeling
b. Litterair-Economische afdeling

Kost- en Schoolgeld f 1800.- t. f 2000.-

Tot heden slaagden:
276 leerlingen voor **EIND-EX. H.B.S.**
5-jar. C. (Wis- en Natuurb. Afd.)
In Juli 1924 **24** leerlingen (van de 24) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)
In Juli 1925 **21** leerlingen (van de 23) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)
In Juli 1926 **23** leerlingen (van de 27) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)
In Juli 1926 **7** leerlingen (van de 8) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Litt.-Econ. afd.)

Bij de instelling van het School-Eindexamen
werd het Instituut „Wullings” in 1921 aange-
wezen als een H.B.S. met 5-jarigen cursus over-
eenkomstig artikel 45-tredecies der Middelbaar-
Onderwijswet.

Voorschoten, Juli 1926. 5154
De Directeur: H. WULLINGS.

BEDENKT WEL

dat Gij, die een hooge huur betaalt voor Uwe Woning, veel voordeliger Uw eigen Huis kunt kopen; daartoe behoort niet veel kapitaal - WIJ hebben Huizen te koop voor elken stand en beurs. Wendt U in vertrouwen tot

WONINGBUREAU HOKSBERGEN

BEZUIDENHOUT 14 - Tel. 70343 - Den Haag
en Gij hebt de ZEKERHEID dat Gij slaagt!!

TEHUIS VOOR KINDEREN

Degelijk, liefderijk tehuis aangeboden in onderwijzersgezin aan kinderen (ook jongere). Zorg voor algeheele opvoeding, toezicht op school- en huiswerk, eventueel ook muzikale leiding (dipl. Toonkunst). Groot ruim huis. Adressen voor inlichtingen desgewenscht ten dienste.

Conditie f 80.— per kind per maand

Adres: H. K. LENSTRA, Hoofdweg 53, A'dam.

BREEKT MET DE OUDE SLEUR VERWARMT MET

VRAAGT VASTRECHT-TARIEF

INLICHTINGEN GEM. GASBEDRIJF
KAZERNESTRAAT 44 DEN HAAG

UW INTERIEUR

RECHTSKUNDIGE BUREAUX VAN DER GEER

ADVIES- EN ADMINISTRATIE-BUREAU
WITTE DE WITSTRAAT 79 - DEN HAAG - TEL. 34325

INFORMATIES - BELASTINGZAKEN
REQUESTEN - HUURCONTRACTEN
RECHERCHEZAKEN - ECHTSCHEIDINGEN
VERDEDIGING IN ALLE STRAFZAKEN
Behandeling van alle RECHTZAKEN door geheel Nederland
Relaties door geheel Europa en Ned. Indië
Onze Bureaux tellen onder hare cliënten de grootste zaken van Den Haag
ADVIES f 1.— Contrôle toegestaan ADVIES f 1.—

RADIO ONTVANG-INSTALLATIES

worden tegenwoordig in een zoo groote verscheidenheid en soorten aangeboden en gemaakt, dat het een leek vrijwel onmogelijk is te besluiten, welk toestel men zal kiezen. De door ons gefabriceerde toestellen voldoen aan zeer hooge eischen en wij geven een **onbepaalde** garantie op elk toestel wat constructiefouten betreft. Mocht U een toestel wenschen aan te schaffen laat U ons dit dan even weten, en wij zullen U **vrijblijvend** zonder eenige verplichting offerte maken alsmede demonstreeren.

FABRIEK EN LABORATORIUM VOOR RADIO
TECHNISCH ONDERZOEK

Alexanderlaan 25 5301
Hilversum - Tel. Int. 1630
Directie: BONTEKOE IRVING

HANDELS-DAGSCHOOL

(aansluitend op 3e klas H.B.S., of gelijkwaardig onderwijs)

Het onderwijs omvat uitsluitend de handelsvakken: Fransche, Duitsche en Engelsche Handelscorrespondentie, Boekhouden, Handelsrekenen, Stenografie en typen in de 4 talen, Kantoor-opleiding en Kantoor-techniek.

De bijvakken zijn dus niet in het onderwijs-programma opgenomen.
Prospectus franco op aanvraag. || Stadhoudersplein 3 || Spreekuren: 10-12 en 2-4 uur
INSTITUUT

„SCHOEVERS”

Van een openlijken afstand is althans niets bekend.

Dat de Bewindhebbers der Compagnie het eiland tot hun territorium rekenden, blijkt o.m. uit het volgende. Het schip De Molen, van Hoorn, 1 Juli 1656 uit het vaderland naar Batavia vertrokken, bleek niet goed geladen te zijn; het was zoo topzwaar, dat men niet veel zeil durfde voeren, uit vrees, dat het zou omslaan. Zoo slecht schoot men dientengevolge op, dat eerst 9 November, dat is na bijna 5½ maand, Sint Helena werd bereikt! Hier besloot de schipper het vaartuig schoon te maken, dat is de romp te ontdoen van dierlijke en plantaardige aangroei, die het zeilen belemmerden, en vervolgens in het onderruim een lading steenen als ballast in te nemen. Terwijl men hiermee bezig was, kwam een klein Engelsch scheepje, op weg van Plymouth naar Bantam, mede op de ree. De Engelschen hadden gebrek aan victualie en verzochten de Hollanders om „beestiaal”, dat is vleesch, „dat den commandeur op eygen behoefden beleefdelijk „afsloech, doch te visschen licentieerde, volgens ordre der heeren principalen.” Dat wil dus zeggen, dat de schipper meedeelde, z'n vleesch zelf noodig te hebben, doch toestemming gaf in de wateren van het eiland te visschen, zooals dat door de Bewindhebbers was voorgeschreven.

Ook zelfs nadat de Kaap in bezit was genomen en daar een kolonie gesticht was, deden 's Compagnies schepen St. Helena nog wel aan. Het kwam voor, dat de zwaargeladen schepen, die meestal in Februari of Maart aan de Kaap waren, door een sterken Zuidooster storm niet in de baai konden komen en dan naar St. Helena doorvoeren. De kolonisten aan de Kaap vonden dat niets prettig, daar zij, althans in de eerste jaren, verschillende behoeften uit Indië toegezonden kregen. Zoo wachtte men in het voorjaar van 1659 aan de Kaap een zending rijst en andere noodwendigheden uit Batavia. Toen de 8 zeilen tellende vloot voor de baai was aangekomen — 21 Februari — konden wegens den sterken Z.Z.O. wind slechts vier daarvan de baai binnenstevenen; de andere werden voorbij gedreven en gingen door naar St. Helena. Juist op deze vier bevond zich, helaas, de lading voor de Kaap! Commandeur van Riebeeck wist echter raad. Hij zond met een van de vier, die wel de Kaap hadden aangedaan, zes van z'n mannen mee. Zij moesten aan St. Helena van de vooruit geloopte schepen de lading voor de Kaap lichten en die aan land onder een op te richten tent bergen, tot hij een scheepje derwaarts kon zenden. En inderdaad kreeg zoo de Kaap kort daarop de verwachte rijst.

Dat overigens sedert de stichting van de Kaapkolonie St. Helena minder bezocht werd, ligt voor de hand. Aan de Kaap was levend vee te krijgen, benevens verse groenten uit 's Compagnies tuin. Ook vreemde schepen profiteerden daarvan. Blijkens van Riebeeck's Dagverhaal werd zelfs op het einde van 1654 de tijding van den tusschen Nederland en Engeland gesloten vrede daar het eerst door

Feuilleton.

Herinneringen van een oud-Ind. officier.

III. De reis naar het eerste garnizoen.

Zonder eenige nachtrust te hebben genoten, stapten mijn collega T. en ik in den trein met het vooruitzicht dezen eerst des avonds te zes uur te Maos te verlaten. Wij waren wel gaar, maar niet katterig, een bewijs, dat de wijnen van Wisse goed waren. Onze jonge lichamen waren na eenigen slaap in den trein voldoende uitgerust om volop te kunnen genieten van het schoone berglandschap. De reis ging toen nog over Buitenzorg en Soekaboemi. Eerst in Mei 1906, dus ongeveer tien jaar later, zou het baanvak Padalarang-Poerwakarta worden geopend en de verbinding van Batavia met Midden- en Oost-Java over Tjikampek worden verlegd. Elf jaar daarna werd de baan Cheribon-Kroja geopend, maar daarvan wordt over het algemeen door de eerste en tweede klas passagiers weinig gebruik gemaakt. Men reist liever over Bandoeng.

De route over Buitenzorg heeft boven die over Krawang-Poerwakarta het voordeel, dat men eerder de vlakte en dus ook de warmte verlaat. Al spoedig na de deftige en stijve residentie van den G.G. en de Algemeene Secretarie slingert de baan zich door het steeds meer geaccidenteerd terrein naar het zadel tusschen den Salak en den Gede,

een Engelsch schip aangebracht en met de herwonen „vrunden” aan een paar flink besproeide tijden gevierd.

Eenigszins anders was de toestand wanneer zooals in de 17de eeuw driemaal voorkwam, oorlog tusschen Engeland en de Republiek. Dan konden de Engelschen niet aan de Kaap komen, waar een flink kasteel was gebouwd, wijl bovendien op het in de Tafelbaai liggende beneiland eenige schansen met geschut waren gericht. Maar ook de Hollandsche schepen mochten dan de Kaap; de Compagnie wilde dan namelijk route harer rijk geladen schepen, alsmede het stip, waarop die voor de vaderlandsche kustenden verwacht, zooveel mogelijk geheim houden. Anders zouden er, in den eigenlijken zin, kapitein de kust zijn. En zoo kreeg de retourvloot van St. Helena te gaan „ververschen”. Tijdens het verblijf aldaar moesten dag en nacht schildwachters het gebergte worden geposteerd, om alle komende schepen te signaleren.

De eerste verandering in den status van St. Helena had plaats in 1659. Er heerschte in dit het volgende jaar een zeer gespannen verhouding tusschen de beide handelsmogendheden aan Noordzee, als een gevolg van de houding der Republiek tegenover de binnenlandsche verwickeling in Engeland. Aan de Kaap kreeg men verontwaardigde berichten van de oorlogstemming der Engelschen en op het eind van 1659 bracht een Nederlandsch schip het ontstellende bericht, dat „eylant St. Helena door de Engelschen gestereld „in possessie genomen wert.” Van Riebeeck werd het ergste voor de retourschepen en besloot, als tegenwicht tegenover Sint Helena, eenige vestigingen op te richten aan de Saldanabaai, op Westkust van Afrika gelegen. In 1660 vroeg Riebeeck bovendien geld en materialen, om de Kaap en de omgeving duchtig te versterken, „dewijle „Comp. te om 't missen van St. Helena aen „plaetse nu meer als te voren sal gelegen sijn.”

Gelukkig bleek de Engelsche bezetting van St. Helena maar een tijdelijke en een niet officieel te zijn. De eerste zekerheid daarvan kreeg men uit Bantam. Daar kwam 10 Augustus 1661 een Engelsch schip, de Africa aan, dat door de ring te Batavia met wantrouwen werd gadeslagen; zij droeg haar resident te Bantam op, mogelijke inlichtingen in te winnen. Voor dit trouwen was reden. De kapitein, John Dutton, vrouw en kinderen bij zich had, was, hoewel geboren Engelschman, vroeger lange jaren in dienst van de Nederlandsche Compagnie geweest en in 1655 als commandant van een retourschip naar Nederland teruggekeerd. Zijn vrouw was zelfs een Hollandsche uit Batavia. (Tijdens Dutton's verblijf te Bantam kwam zij, met toestemming der regering, eenige dagen naar Batavia om een zusje

waar de grens tusschen de voormalige Residentie van Batavia en Preanger Regentschappen wordt gereikt (thans wordt daar de grens gevormd tusschen de residenties Buitenzorg en West-Preanger, op de groote en kleine r). Vanaf dit zadel heeft men een schitterend uitzicht naar beide zijden, al is dit bij de treinreis niet zoo tot zijn recht gekomen een autorit. Om echter volop te kunnen genieten van grootsche vergezichten, moet men niet langs de wegen vliegen en door de kap van de auto in het uitzicht worden belemmerd, maar men te voet of te paard reizen, zooals de officieren bij manoeuvres, oefeningen en verkenningen de handelsman slechts in de vacaties de wandeling kuststreken ontvielen en dan nog alleen, als financiën hem zulks veroorloven, moet de plaats te veel in de natuur en de afzondering leven. officier profiteert in bonte afwisseling van vrije buitenleven en de meer mondaine gezelligheid der steden, al zijn er dan ook onder hen velen, die het grootste gedeelte van hun diensttijd in warmte klimaten doorbrengen en anderen, die steeds opnieuw worden uitgekozen om in verschillende uithoeken van den Archipel als militair en gezaghebber orde en regelmaat te scheppen en nieuw aan ons gezag onderworpen streken, vaak eervolle carriere evenwel voor de betrokkenen vaak het nadeel meebrengt, dat de gelegenheid ontbreekt om zich voldoende te bekwaamen in de allerhoogste militaire betrekkingen met de daaraan verbonden hooge pensioenen.

Jonge kameraden, die deze schetsen moogt lezen

DANSINSTITUUT „HENRI” EX-DANSEUR
HOTEL DES INDES
ARCHIMEDESSTRAAT 64 DEN HAAG TEL. 37007
EERSTE KLAS INRICHTING VOOR
MODERN DANSONDERWIJS EN MAINTIENLESSEN VOLGENS FRANSCH METHODE
SPECIALIST IN CHARLESTON, BLACK BOTTOM, TANGO, ENZ. ENZ.
PRIVE EN CLUBLESSEN

kele andere verwanten op te zoeken). De eed, door Dutton indertijd, als alle andere Compagnies-gedaren gedaan, van zich nooit in dienst van andere natiën in Indië te zullen hegeven, had hij gehonden, daar hij thans in dienst van de Engelsche Compagnie was.

De Nederlandsche resident hoorde een paar Engelsche schepelingen uit en vernam o.a., dat Dutton „op het eyland St. Helena een colonie bevestigde ende eenigen tijd aldaer als opperhoofd resideert had”. Blijkbaar had het eiland echter niet aan zijn verwachtingen beantwoord en hij had materialen bij zich om een versterking op te richten op het eiland Poeloe Run, bij Banda.

Voorloopig was nu de bezetting van St. Helena de baan; het zou nog meer dan 10 jaar duren er nieuwe bewoners kwamen en het, zij het dan na heftigen strijd, definitief in handen der Engelschen kwam. Het voor Nederland in die opzichten zoo treurige jaar 1672 bracht ook de beslissing. Onmiddellijk nadat de Engelschen de Republiek den oorlog verklaard hadden, zette zij St. Helena, bouwden er een fort en legde daar bezetting in. Toen dit ter oore kwam van toenmaligen commandeur van de Kaap, IJsbrandt Godtske, besloot deze daar niet zonder meer te berusten en hij bereidde een expeditie voor, die voldoende schepen te zijner beschikking waren. Dit was 't geval in December van dat jaar; vier schepen, bemand met 634 koppen en uitrust met 110 kanonnen, richtten, onder bevel van Geus, den steven naar St. Helena. Twee dagen vóór oudejaar kreeg men 't eiland in zicht; zag een Engelsch fort in de z.g. Kerck-valley en voor een Engelsch schip op de ree. Door den ongunstigen wind konden de Hollanders echter de ree niet bezeilen; na eenig laveeren ankerden op de 2 à 3 mijlen van daar gelegen ree der Kerck-valley. Terwijl ze daar lagen, zagen ze, dat de Engelschen versterking van twee schepen kregen, waarvan een later een Franschman bleek te zijn. De Hollanders deden eenige verkenningen aan en kregen daarbij 2 Engelschen in handen. Den 10den Januari 1673 trokken ze, over land, naar de Kerck-valley, waar ze den 12en aankwamen, na op de bergen enkele wachtposten verreesd te hebben. Bij aankomst aan het fort bleek de heele bezetting reeds op de 3 schepen te zijn vlucht; men vond er slechts een vrouw en eenige zieke. Van deze vernam men, dat de bezetting 150 man sterk was geweest. De kanonnen waren alle vernageld en het kruut, dat ze niet hadden kunnen meenemen, over den grond uitgeworpen. Commandant Geus liet aanstonds het fort orde maken en legde er 100 man bezetting in. Enige dagen voor zijn terugkeer naar de Kaap kwam een Engelsch scheepje, van niets wetende, op de ree voor anker en werd buit gemaakt. Het had een belangrijke lading aan boord, waaronder 220 slaven en 551 olifantstanden.

De vreugde over deze verovering was echter van

korten duur. Terwijl men een half jaar later in Indië op het bericht er van aan het feestvieren trok, was St. Helena intusschen alweer in handen van de Engelschen gekomen. Het fluitschip, de Vliegende Swaen, in Augustus daaraan uit het vaderland aan de Kaap komende, bracht tot aller verbazing de tijding, dat het eiland weer door de Engelschen was bezet. Men had het aan boord nog tijdig genoeg bemerkt, om niet in de val te loopen, maar wist natuurlijk niet, hoe of wanneer de verovering geschied was. Groot was de schrik aan de Kaap: juist 2 dagen voor deze treurmare ontvangen werd, waren 7 schepen van de Kaap vertrokken met bestemming naar Sint Helena!

Eerst in het begin van het volgende jaar kwam men de omstandigheden der verovering en het lot der retourschepen te weten. Na de verovering door Geus hadden de gevluchte Engelsche schepen het bericht naar Engeland gebracht. Daar had men toen een vloot van 11 oorlogsschepen uitgerust en deze had in Juli 1673 het eiland, benevens een daar liggend Hollandsch schip, veroverd. De zeven retourschepen hadden eerst op het allerlaatste moment de Engelsche oorlogsvloot opgemerkt en begrepen, dat daar niets tegen te beginnen was. Ze hadden daarop getracht het te ontzeilen, waarbij er twee de Engelschen in handen waren gevallen.

In 1674 kwam de vrede tot stand. Sint Helena bleef sedert een Engelsche bezitting.

Het Xlle Groot Ned. Studenten-Congres te Wageningen, 8-12 April.

Dit jaar zal Wageningen de eer te beurt vallen het Groot Nederlandsch Studentencongres te ontvangen. Wij hopen aan de luisterrijke reeks van congressen, die sinds 1910 (de oorlogsjaren uitgezonderd) afwisselend in Nederland en Vlaanderen zijn gehouden, een twaalfde congres toe te voegen dat zal bewijzen wat de Dietsche volkskracht vermag tot stand te brengen.

Naast hun groote cultureele beteekenis hebben de congressen vooral ten doel de toenadering te bevorderen tusschen de studenten van de verschillende deelen van den Dietschen stam.

Het twaalfde congres zal aantoonen wat, meer in het bijzonder, de Noord-Nederlandsche volkskracht vermocht. Uit de vele onderwerpen die hiervoor in aanmerking komen heeft het Congresbestuur datgene gekozen, waaraan reeds onze voorouders zijn begonnen, te weten: *het koloniseerend werk in Nederlandsch-Indië*.

Hieronder volgt een voorloopig programma van het congres:

Vrijdag 8 April

5 uur n.m.: Ontvangst aan het Station.

8 uur : Begroetingsredevoeringen.

Openingsrede uitgesproken door Prof. Dr. P. Geyl (Londen).

Dordorp). Thans is Soekaboemi een echte ville morte, door Bandoeng en Garoet overvleugeld als woonplaats en ook minder dan vroeger in trek als herstellingsoord.

Na het verlaten van deze vlakte slingert zich de spoor door een woest en weinig ontgonnen berglandschap, waar evenwel de rivieren, door welker dalen de baan is aangelegd, een eigenaardige bekoring aan het landschap verleen. (Tot aan de tunnel van Lampegan de bovenloop van de Tji Mandiri en daarna tot aan Tji Beber de Tji Kondang). Op dit gedeelte vormt de baan, wat de Amerikanen zouden noemen: „one of the most crooked railways of the world.” Op den duur begint dat voortdurende gedraai en gekronkel echter te vervelen, hoe mooi de natuur daar ook mag wezen en met genoegen wordt de vlakte van Tjiandjoer begroet, waar de spoor bijna een rechte lijn volgt, evenals in de daarop volgende, vanwege de malaria beruchte Tjiheavlake, waarover het laatste woord nog niet is gesproken. Aldaar zijn vrij kostbare irrigatiewerken uitgevoerd. De strek is evenwel zoo ongezond, dat het nut van die werken niet in evenredigheid is met de kosten. In de laatste jaren werden plannen ontworpen om in dezen toestand verbetering aan te brengen, hetgeen tot veel geschrijf aanleiding gaf. Sommigen zeggen, dat de wadas-ondergrond te weinig poreus is om het water door te laten, zoodat er steeds uitgestrekte plassen op de landen blijven staan; anderen beweren, dat zulks door intensief omploegen van den ondergrond kan worden verholpen. In welk stadium het vraag-

CHRISTELIJK LYCEUM TE HAARLEM

Gevestigd: EMMAKADE 43

Afdelingen GYMNASIUM,
H.B.S. met 5-jarigen cursus en
Economisch Litteraire H.B.S.

MODERN INGERICHTE SCHOOL
PROGRAMMA op aanvraag bij den Rector
I. W. VAN DORP

5400

VERZEKERT UW RIJWIEL

bij de

's-Gravenhaagsche Rijwielverz.-Mij.

Conradkade 56

Den Haag

5417

Premie 3 pCt. der waarde
(Minimum f 3.—)

Aanbevolen voor Leden van „Oost en West” en Repatrieerenden - Tel. 34485

P. DE HAAN - Voorburg-Veur

Stoom-, Wasch- en
Strijkinrichting

LOOIERSLAAN 2

TELEFOON: LEIDSCHENDAM 45

5395

HERMAN MIDDENDORP

HET ZWARTE VENSTER

MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.

Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

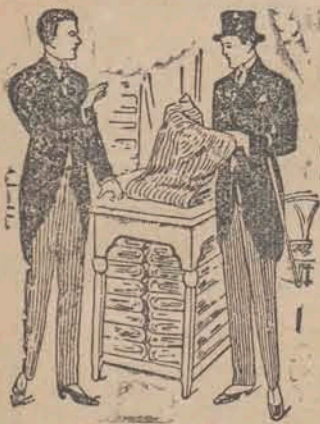
„... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uitweiding of noodeloze mooi-schrijverij.”

Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

„... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd.”

Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag

Onze RECLAME-SERIE

COLBERT-COSTUUMS

naar maat

f 68.-

NIEUWE
VOORJAARSSTOFFEN
1927 5030

C. H. ERNENS VALERIUSSTR. 39 DEN HAAG
h. Dankertsstraat
TELEFOON 34836

's-GRAVENH. SMYRNA TAPIJT-INDUSTRIE
Ampèrestraat 30-32, Tel. 32625
's-GRAVENHAGE

*Uw adres
voor nieuwe Tapijten*

Speciale inrichting voor herstellingen aan Smyrna,
Perzisch, Deventer, Axminster, Moquet, enz.
WEVEN :: STOPPEN :: VERMAKEN
ALLES OP TAPIJTGEBIED 5367

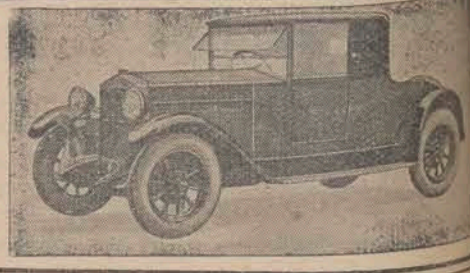
**Doeltreffende
reclame vereischt
grootte
publiciteit**

VERSCHEENEN:
NOTO SOEROTO
NIEUWE FLUISTERINGEN
(IN RHYTHMISCH PROZA)
MET PORTRET VAN DEN DICHTER
BANDVERSIERING VAN IR. G. FRIEDHOFF, ARCH.
Gedrukt op Oud-Hollandsch papier en genummerd van
1-500.
Alleen gebonden verkrijgbaar.
Prijs f 3.50.

Reeds bij het verschijnen als bijdragen in *Oedaya* schreef *Het Vaderland*: — „die zich in vorm en wezen volkomen harmonisch aansluiten bij de vroeger door Noto Soeroto gepubliceerde Fluisteringen van den Avondwind, en deze dikwijls nog overtreffen in innigheid van toon, rijkheid van klank en diepte van zuiver gevoel.” —

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA”, Den Haag

AGENTSCHAP FIAT:
GARAGE KINSBERGEN
BONDS BOXENGARAGE A.N.W.B.
NIEUWSTRAAT 59 — APELDOORN

Zaterdag 9 April
10 uur: 1e Congreszitting
Herman Poort: „De beteekenis van de tegenwoordige Groot-Nederlandsche literatuur.”
Prof. Dr. J. J. van Loghem (Amsterdam): „Hygiënische maatregelen voor den Indonesiër”, toegelicht door rollprenten en lichtbeelden.
2 uur: 2e Congreszitting
Prof. Dr. J. C. Kielstra (Wageningen): Indische Lezing.
Prof. Fr. Daels (Gent): „De beteekenis van de IJzerbedevaarten.”
8 uur: Concert, aangeboden door de Wageningische Studentenorkestvereniging. Bal na.

Zondag 10 April
's middags: Uitstapje naar Arnhem.
's avonds: Dietsche Kunstavond.

Maandag 11 April
's morgens: 3e Congreszitting
Jhr. Jan Feith: Indische Lezing.
2 uur: 4e Congreszitting
C. K. Elout: „Nationalisme, Groot Nationalisme en Supra Nationalisme.”
Prof. Mr. M. W. F. Treub: Indische Lezing.
8 uur: Tooneeluitvoering, „Leontientje” van Felix Timmermans en Ed. Veteman, door het Ver. Rott. Hofstadtooneel. Bal na.

Dinsdag 12 April:
10 uur: 5e Congreszitting met Algemene Ledenvergadering van het Dietsch Studenten Verbond.
2 uur: 6e Congreszitting
Wies Moens: „De historische ontwikkeling van de Vlaamsche beweging.” Zuid-Afrikaansche Lezing (voor deze lezing is nog geen spreker gevonden). Sluiting.
7 uur: Banket.

Voor Nederland is de Congresbijdrage f 2.50 voor leden van het D. S. V. en f 5.— voor studenten die geen lid zijn van het D. S. V. en voor belangstellenden. Het concert en het uitstapje wordt den congressisten aangeboden. Congresgids (verplicht) f 0.25. Tooneelvoorstelling en banket (niet verplicht) resp. f 1.50 en f 3.—
Inlichtingen te verkrijgen bij het Secretariaat: Marktstraat 3, Wageningen.
Voor het Congresbestuur,
A. M. SÖHNGEN,
Secretaris.

stuk thans verkeert, weet ik tot mijn spijt niet. Tot kort geleden was Tjipeujeum echter nog een van de meest pernicioese malaria-oorden van Java.
Bovenstaande aantekeningen zijn uiteraard gebaseerd op herinneringen van meer recenten datum dan die eerste reis van Batavia naar Midden-Java van dertig jaar geleden. Van den indruk, die het Preanger landschap toen op ons maakte, herinner ik mij nog slechts, dat wij het mooi en interessant vonden. Wel brengt mijn geheugen mij een voorval van meer materieelen aard voor den geest, dat met name onze voeding betraf.
Restauratiewagens kenden de Indische treinen toen nog niet. Men kon onderweg een rijsttafel of een biefstuk met aardappelen en groenten bestellen, die dan verderop, ik meen in Tjiandjoer, in een etensdrager met de noodige borden, vorken, messen en lepels in den trein werd gebracht en eenige stations verder weder ingenomen. In dien etensdrager troffen wij onder meer geelrijpe vruchten aan, eirond, iets grooter dan kersen en met een taaie schil. Het waren doekoe's, maar dat wisten wij toen nog niet en ook wisten wij niet, hoe wij ze moesten eten. Uit de wijze lessen van kapitein G. betreffende de Indische etiquette hadden wij begrepen, dat men in Indië nog al gevoelig is voor afwijkingen van de usance en daarom besloten wij na een fluisterend gevoerde beraadslaging om geen gek figuur te slaan en ons niet aan die rare vruchten te wagen. Vele jaren later, toen ik in een hotel in stilte om een totoksche lachte, die een pisang aan schijfjes sneed en netjes met

Het voorbezoek aan de zestiende Utrechtse Jaarbeurs.

Gunstige voortekenen voorspelden het welzijn dezer van 15—24 Maart gehouden Voorjaarsbeurs. Het jaarlijksch voorbezoek van de Pers kenmerkt zich door bijzondere opgewektheid, zoo van die zijde als van die van den woordvoerder der Jaarbeurs den heer Graadt v. Roggen, Secretaris-Generaal. Wel kon hij, en met hem, de Raad van Beheer, slagvoldoening terugzien op het afgesloten 10-jarig verloopperk. De Jaarbeurs heeft zich een blijvende plaats veroverd in het economisch leven van Nederland, terwijl zij allengs meer de aandacht trekt van het buitenland.

Na de gebruikelijke bezichtiging der stands namen eenige men zich in den namiddag aan een maaltijd, waaraan dit keer ook door den Burgemeester van Utrecht, den heer Fockema Andreae, werd deelgenomen.

De koloniale afdeling was, evenals andere jaren, ingericht door de afdeling Handelsmuseum van het Kon. Ver. Koloniaal Instituut te Amsterdam. De Rubber-afdeeling met hare noviteiten trok de aandacht (crêpe-rubbermatten), niet minder de dierlijke statistieken der theeproductie. Voorts was de Bataafsche Import Maatschappij vertegenwoordigd ook de N. V. Zeehaven en Kolenstation Salsk (o.m. fraai diorama van de haven).

De Nederl. Telegraaf-Mij. Radio-Holland exposeerde een wereldverkeerskaart, een modern apparaat en een diorama van een seinhut op een groot stoomschip. Een djatidoreng betimmerd (varieteit van djati-hout) en andere toepassingen in hout-bewerking van de N. V. Vereenigde Java'sche Houthandel-Maatschappijen hadden veel te bekijks. Ten slotte zij vermeld een demonstratie van de beteekenis van den Padangschen handel.

Van Week tot Week.

Dinsdag 15 tot Maandag 21 Maart.

Oprichting van een Nederlandsch Java-Instituut.
Te Amsterdam is opgericht het Nederlandsch Java-Instituut ten einde de in dezen tijd van dan ooit noodige kennis omtrent land en volk van Java te helpen verzamelen en verspreiden.
Het doel van het Instituut is, in samenwerking met de Kon. Vereeniging Koloniaal Instituut te Amsterdam: a. het verzamelen van volledige mogelijke gegevens betreffende Java b. het beschikbaar stellen van deze gegevens ten behoeve van het welzijn en van de geestelijke en geestelijke ontwikkeling van de volking van Java en van onze betrekkingen met haar.

een vork verorberde, dacht ik niet meer aan toenmalige onbeholpenheid, toen wij nog niet wisten, dat men een doekoe moet openknippen en witte sappige vleesch van de pit moet afzuigen.
Bij het verlaten van de Tjipeavlakte spoort de trein over het zwaar begroeide, steile, diepe dal van de Tjitaroem, waarna de vlakte van de mandala wordt bereikt. Daarna wordt het landschap weer mooier en imponanter en kronkelend baan zich door een meer ontgonnen berglandschap. Toenmaals had men, Padalarang naderende, niet het aardig gezicht vanaf de Zuidelijke baan de Noordelijke met zijn talloze bochten en kunstwerken en de zoo aardig gelegen halte Tjilam. Het gezicht vanaf de Noordelijke baan over de breede dal op de Zuidelijke met het station Tagapoe aan den voet van de kale rotshelling, waar het tras wordt afgegraven voor de aldaar gevestigde kalkbrandrijen, is nog schilderachtiger. Een dergelijk moment heeft de reiziger, die 's middags van Padalarang naar Krawang vertrekt en kort daarna den even later vertrokken trein naar Buitenzorg op de andere zijde van den straatweg gelijk op de stoomen om zich daarna meer en meer te verwijderen, doch telkens na een bocht toch nog weer een oogenblik zichtbaar te zijn.
Zoo voor het eerst door die streek sporende, moedde ik weinig, hoe vele malen ik later op schillende wijzen die streek zou doorkruisen om de rotsen, heuvels, wegen en paden meer uit tactisch oogpunt te beschouwen.
(Wordt vervolgd.)

DE VRIJE SCHOOL

Gevestigd VAN SPEYKSTRAAT 46

'S-GRAVENHAGE

LAGER ONDERWIJS EN OPLEIDING TOT HOOGER ONDERWIJS

volgens nieuwe paedagogische inzichten.

5244

Spreekuur dagelijks van 11.30 tot 12.30 uur of na voorafgaand overleg

Het directorium van het Inst. bestaat voorts uit mr. G. Vissering, voorzitter; dr. C. W. Janssen, ondervoorzitter, prof. J. C. van der Eerde, secretaris, de Koloniale Bank, penningm., allen te Amsterdam, en voorts uit een twaalfstal leden.

Verdrachten van de Ver. Ned. Fabrikaat. Donderdag den 17en Maart hebben, onder groote belangstelling, de reeds eerder in deze rubriek aangekondigde voordrachten van de H.H. Mollema en Craandijk plaats gehad. (Verlag in het Vaderland van 18 dezer, Ochtendbl.).

Directeur der Burgerl. Openb. Werken. Batavia, 18 Maart (Aneta). Ir. J. Blackstone, directeur van B.O.W., zal in September als zoodanig vertrekken.

Examen. Leiden. Doctoraal examen Indisch recht de heer Mr. J. M. L. Hosselet.

Miangas-kwestie. Naar het Nws v. d. Dag v. N.-I. van goede zijde verneemt is onlangs op het hoofdbureau van den topogr. dienst te Weltevreden een kaart ontdekt, welke op duidelijke wijze aantoonde dat het eilandje Miangas ook wel Las Palmas genoemd, waarvan de Amerikaansche Regeering ons het bezit bewijst, reeds in 1886 tot het gebied van Ned.-Indië behoort. We zijn er benieuwd naar, in hoeverre deze kaart door de arbitrage-commissie zal worden erkend als een bewijsstuk voor Nederlands rechten op het betrokken eiland.

Moquette †. Blijkens een bericht aan de Kon. Academie van Wetenschappen te Amsterdam is (te Weltevreden) overleden de heer J. P. Moquette, corresponderend lid dier instelling. Wellicht vinden we in een der volgende Nrs. van het K.W. gelegenheid op de veelzijdige verdiensten en bekwaamheden van den overledene de aandacht te vestigen.

Bond van Indonesische juristen. Naar de Java-Bode verneemt, is er onder de Inheemsche juristen een beweging gaande tot oprichting van een eigen Bond van Indonesische juristen in den trant van de Nederlandsch-Indische Juristen Vereeniging. Als leden kunnen worden toegelaten juristen, studenten aan de rechtshoogeschool en oud-leerlingen van de rechtsschool te Weltevreden. Zij stelt zich o.m. ten doel de bestudering van de jurisprudentie, de strafwetgeving en andere juridische vraagstukken op Ned.-Indië betreffende. Reeds hebben zich een 60-tal leden aangemeld. De beweging gaat uit van mr. Isqak Tjokroadisoerjo, advocaat en procureur te Batavia.

Cornelis Manoppo †. Naar het Bat. Nieuwsblad vernam, is op 13 Febr., in den ouderdom van 67 jaar, overleden de zelfbestuurder van het landschap Bolaang Mongondou (Menado), Datoek Cornelis Manoppo, in 1906 als zoodanig door de Regeering aangesteld.

aan de nagedachtenis van Generaal van Heutsz. Batavia, 16 Maart (Aneta). Twee brigades, in hoofdzaak bestaande uit gedecoreerden, zijn aangewezen om onder commando van een inlandsch officier naar Holland te gaan ter bijwoning van de bijzetting van het stoffelijk overschot van Generaal van Heutsz. (Beoogd zijn ongetwijfeld 2 brigades [40 man] marsechaussées, inlandsche militairen).

de verkiezingen, de benoemingen voor den Volksraad. Batavia, 14 Maart. (Aneta). Tot leden van den (nieuwen) Volksraad zijn benoemd de heeren: A. B. ten Berge (R.K.P., aftr.), Mr. C. C. van Helsdingen (C.E.P., aftr.), G. J. van Lonkhuijzen (C.E.P., aftr.), J. E. Stokvis (I.S.D.P., aftr.), N. van Zalinge (aftr.), W. M. Dwidjosewojo (B.O. aftr.), Moelia (C.E.P., aftr.), Mr. J. A. Jonkman, Th. Lichtart, Tjokroaminoto, Toukoenjaari(?) te Kota Radja, W. van Baalen te Batavia, Ir. G. Diephuis, Dr. Han Tiauw Tjong te Pekalongan, assistent-resident W. Middendorp, Ir. Rueckert, Dr. Soetomo te Soerabaja, Tjia Tjeng Siang te Pontianak, de leeraar aan de Koningin Wilhelmina School J. A. Monod de Froideville, Prof. Mr. A. S. Oppenheim, J. J. B. Ostmeier te Bandoeng, A. A. Pauw (aftr.), Mohamed Ali te Bandjermasin.

De tekst der Aneta-telegrammen is ontleend aan N. Rott. Ct."

Onderscheiding. Bij Kon. besluit is bevorderd tot officier in de Oranje Nassau-orde I. S. Morpurgo, lid van den Raad van bestuur en waarnemend President van het Hof van Justitie in Suriname.

Het eerste Katholieke dagblad in N.-I. Bandoeng, 18 Maart (Aneta). De Indische Telegraaf zal met ingang van 1 April onder een anderen naam verschijnen en zal voortaan heeten De Koerier, Katholiek dagblad.

(Dit is het eerste R. K. dagblad in Indië; wel bestaan er reeds twee weekbladen, n.l. de Java-Post en het Kath. Sociaal Weekbl.).

De communisten handelen op last van Moskou. Aneta seinde uit Batavia een uitvoerig telegram, aanvangende: Aan den Volksraad is het overzicht van de voorgeschiedenis der communistische onlusten verstrekt. Er wordt in uiteengezet, dat de actie van Juli 1925 tot Dec. 1926 een gevolg was van het doorvoeren van de besluiten, genomen op het wereldcongres te Moskou in 1924, welke besluiten nader werden uitgewerkt op het Congres van de P.K.I. (Partij Kommunist Indonesia) in 1924 te Djokja. De plannen werden gepreciseerd in een bijeenkomst op 22 Maart 1925 te Weltevreden, die door veel slechte elementen werd bijgewoond. Op deze bijeenkomst zette Alimin het plan van de P.K.I. uiteen om in de kampings misdadigers te zoeken voor de organisatie van rooverbenden.

M. C. Henriquez †. Te Nijmegen is, op den leeftijd van 48 jaar, overleden de heer M. C. Henriquez, arts, gep. officier van gezondheid van het O.-I. leger.

Anti-communistische actie. De Inlandsche vereeniging „Wargi Bandoeng”, welke actie voert tegen het communisme, heeft te Tjililin een afdeeling opgericht, welke al dadelijk ruim 1500 leden telt.

Het totaal aantal leden bedraagt, naar het Bat. Nwsbl. vernam, pl.m. 23.000. Rechtspersoonlijkheid is aangevraagd.

Het gratie-besluit. Blijkens Aneta-telegrammen gaven verschillende Europeesche bladen in Indië in meer of minder krachtige termen hun teleurstelling en misnoegen te kennen over het gratie-besluit van den Gouverneur-Generaal. Ook eenige Nederlandsche persorganen gaven een afkeurend oordeel, terwijl andere het besluit toejuichten. De motieven der gratieering zijn niet gepubliceerd; men mag echter aannemen dat de Landvoogd principieel tegenstander van het toepassen der doodstraf is en de veronderstelling schijnt niet te gewaagd dat Z.E. aan de overige terdoodveroordeelde communisten eveneens gratie zal verleenen. In dit verband zij gewezen op de dezer dagen door den Minister van Koloniën afgelegde verklaring, dat hij geen termen ziet tot het bevoornden van de afschaffing der doodstraf in Indië.

Oud en nieuw op Java. Dr. F. A. baron van Asbeck, hoogleeraar aan de Rechtshoogeschool te Batavia met verlof, heeft op den bondsdag der a.s. zendelingen te Oegstgeest gesproken over toestanden op Java 25 jaar geleden en thans. (Overzicht in de N. Rott. Ct. van 17 Maart, Ochtendbl. C.).

Ernstige brand in Tebingtinggi. Padang, 21 Maart (Aneta). Bij een hevigen brand is de helft van Rampa in het Tebingtinggi'sche afgebrand. De schade wordt geraamd op f 2.140.000.—

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

Twee Indische Tentoonstellingen te Amsterdam.

J.I. Zaterdagmiddag, 19 dezer, zijn te Amsterdam twee Indische tentoonstellingen geopend: ten twee ure in het Stedelijk Museum door den heer R. Zuyderhoff, voorzitter der vereeniging „Oost en West”, die van den heer W. O. J. Nieuwenkamp, en om half vier, die van den heer P. A. J. Moojen, door Raden Mas Noto Soeroto, redacteur-uitgever van het Hollandsch-Maleische maandschrift Oedaya (Opgang), in den kunsthandel van Frans Buffa en Zonen, Kalverstraat 39.

Hoewel bij beide tentoonstellingen het aan kunst- en natuurschoon zoo rijke eiland Bali, met zijn voor den Westering zoo sympathieke bevolking, wel de hoofdplaats inneemt, dragen zij toch een van elkander zeer verschillend karakter, hetgeen —

Eeuwig en Altijd

blijven onze afwaschbare Lampekappen. Deze Kappen worden in alle kleuren en decors beschilderd. **Afwaschbaar, onverslijtbaar, onbreekbaar, verkleuren niet**, zeer geschikt voor Indië. — **Groote sorteering** in bronzen en houten Kronen, Kaplampen, Salon- en Schemerlampen, Stofzuigers en Electr. Kook- en Verwarmings-apparaten. Haarden, Permanent- en Turennehaarden. Jaarsma-, Ulft-, Vulcanahaarden.

TECHNISCH INSTALLATIE-BUREAU
N. P. VAN EIJK, DEN HAAG
SWEELINCKSTRAAT 93a-93 hoek HOLLANDERSTRAAT
TELEFOON 30079 - DEN HAAG

JAC. VAN VEEN

TANDHEELKUNDIGE

5428

WEIMARSTRAAT 27 - DEN HAAG

MATIGE TARIEVEN

JOH. TOET - 'S-GRAVENHAGE

Comestibles - Delicatessen - Kruidenierswaren

AERT VAN DER GOESSTRAAT 34 - TELEFOON 51561

INDISCHE INGREDIËNTEI

Special. in Fijne Vleeschwaren, Kook, Bisquit, Chocolade.

WANNEER U PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wendt U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen - Desgewenscht verzorgen wij mede voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor Uw GROOTE OPLAGEN, onze prima snelpersen voor die tijdschriften waarbij het vooral op KUNSTDRUK aankomt

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

HOTEL-RUBRIEK

APELDOORN

Hotel VAN DER BURG

1ste en oudste huis ter plaatse Modern comfort
Volledige pensionprijs f 5,—

's-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde”, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 54148. Centr. verw. Warm- & koud water op de logeerk.	Pension PETRONELLA, G. Reijnstr. 36-38. 16 k. Logies m. ontb. f 2.50 p. p. p. d. Ook afz. Etage. t. huur. 53 ¹ H. A. LEBBING, Cuisinier
Hotel Rest. „DUINOORD” Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 5020 OOSTERWIJK & V. D. LUUR	Hotel „Promenade”, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. 5035

HILVERSUM

Pension „PATRIA”

Lindenheuvel 2 Telefoon 2198
ZOMER- EN WINTERVERBLIJF
Aanbevelend, N. J. VAN RANGELROOY

ROTTERDAM

BESCHIKBAAR.	BESCHIKBAAR.
BESCHIKBAAR.	BESCHIKBAAR.

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de
Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar
„De Ind. Rijsttafel” door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst”, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor
Diners aan huis bezorgd

WIJ VERVAARDIGEN

ALLE soorten drukwerk met één uitzondering: het slechte.

Een proef zal U overtuigen

zoals zoovelen vóór U overtuigd werden en onze klanten bleven.

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG :: NOBELSTRAAT 20 :: TEL. 11987

HOTEL DES INDES

WELTEVREDEN (Batavia)

Oudste en modernste Hotel ter plaatse
ZEER BILLIJKE TARIEVEN

waarschijnlijk geheel onbewust — reeds uitgedrukt ligt in de illustratie der uitnodigingskaarten. Op die voor de verzameling van den bekenden teekenaar-etser W. O. J. Nieuwenkamp, aangeduid als: „Kunst uit tropisch Nederland”, en bestaande niet alleen uit zijn eigen stijlvollen arbeid, maar ook uit een rijke collectie Indonesische kunstnijverheid op zijn vele reizen door dezen artist bijeengegaaard, staat de reproductie van een op Soembaneesch weefwerk veel voorkomende, sterk gestyleerde mensfiguur met den zeer typeerenden, breeduitstaanden hoofdtooi, terwijl op de kaart van den niet minder bekenden architect-kunstschilder, P. A. J. Moojen, de sprekende kop prijkt van een typisch Balineesch Raksasah, de verschrikker van alle booze en kwalijk gezinde geesten!

Het was een uitnemende gedachte van het bestuur der Afdeling Amsterdam — waarvoor de heer Zuyderhoff dan ook terecht dank betuigde, als zijnde geheel in de lijn van het streven der vereeniging: Oost en West door onderlinge waardeering nader tot elkaar te brengen — om ook ons, Nederlanders, in de gelegenheid te stellen deze prachtverzameling-Nieuwenkamp te bewonderen, vóór zij gedurende de maand Mei a.s. in het Pavillon Marsan van het Louvre te Parijs vertoond zal worden, waar zij ongetwijfeld buitengewoon de aandacht zal trekken. Naar wij vernemen, zal ook „Boeatan”, als de kosten niet te hoog zijn, met een kleine keurcollectie aan laatstgenoemde tentoonstelling deelnemen.

De verslaggever van het *Alg. Handelsblad* schrijft in het *Il. Zondagsblad* o.m.:

„Indien men een samenvattenden indruk van het tentoongestelde wil geven, kan men zeggen, dat het hoeit door zijn schoone kleuren, zijn nobele lijnen en prachtige versieringen.

„In de groote tuinzaal zijn kunstvoorwerpen van het eiland Bali gerangschikt. Daar hangen gebatikte¹⁾ doeken, sarongs en slendangs langs de wanden, door hun patronen en door de gebruikte kleurstoffen bijzonder mooie wefelsels. Een zevental houten deuren, tegen den linker zaalwand opgehangen, trekken bijzonder de aandacht; het zijn, zooals de heer Nieuwenkamp ons mededeelde, zeer zeldzame stukken, waarvan het museum in Leiden slechts een tweetal — ook door Nieuwenkamp uit Indië meegebracht — bezit; deuren zooals slechts de gegoeden op het eiland Bali ze in hun huizen hebben. Ook hier zijn het weer de mooie ingesneden ornamenten, die van deze deuren kunstvoorwerpen maken. In een vitrine liggen een aantal zaken, die door het schoonheidsgevoelige Balisch volk tot, wat wij noemen zouden, voorwerpen van sierkunst zijn gemaakt; het zijn enkele neusbekertjes — voor onze begrippen zonderlinge voorwerpen om uit te drinken —, besneden bamboe en houten bekers, gedreven gouden en zilveren en gesneden ivoren krisheften, voorwerpen, die alle op zichzelf het aandachtig beschouwen waard zijn.

„Twee Hindoebeelden staan daar tevens opgesteld; het zijn beelden, die Nieuwenkamp vroeger in den tuin van zijn woning te Edam had staan en die daardoor gedeeltelijk met een groenen aanslag bedekt zijn, hetgeen aan de steen een eigenaardigen tint geeft.”

Dat deze verslaggever geen „ingewijde” is, heelmaal nog niet weet wat *ikat* is, blijkt wel uit zijne beschrijving der in de hoekzaal hangende Soembadoeken: „prachtig uit de hand geknoopte kleeden, rijk van kleur — meest overheerschen donkere en roode tinten — en prachtig van patroon. In deze *ikat*'s zijn de kleuren ingeweven(!), het zijn lijken-doeken, zooals ze thans, nu de Europeanen ze op gaan koopen en de inlander voor den export is gaan werken, niet meer gemaakt worden en vrijwel niet meer te krijgen zijn.”

Intusschen doet 't toch weldadig aan, dat zelfs door leeken de groote schoonheid der Indonesische kunstnijverheid, welke vroeger grootendeels als curiosum beschouwd werd, thans begint gewaardeerd te worden en een der gevolgen er van is, dat zij door de Europeanen opgekocht wordt. Het is den inheemschen kunstnijveren ginds niet kwalijk te nemen, dat zij aan opkoopters, zonder kunst-

¹⁾ Het feit, dat op Bali niet gebatikte wordt, schijnt tot dezen kunstcriticus nog niet doorgedrongen te zijn. Er hangt in die zaal dan ook geen enkele batik! Red.

HUIZE „DE LEEUWERIK”

KLEIN HOEVIJZERLAAN 1

NIEUW-WASSENAAR

KAMERS MET CENTRALE VERWARMING
STROOMEND KOUD EN WARM WATER
ZEER GUNSTIGE VERBINDINGEN - TEL. 38
VRAAGT PROSPECTUS VRAAGT PROSPECTUS

gevoel, die er geen de minste begrip van hebben, ook minderwaardig werk trachten kwijt te raken. z.g. „voor den export” gaan werken. Voor den voeligen, begrijpenden Europeeschen kenner, hun kunstwerk naar waarde weet te schatten te beloonen, zullen ook de Indonesische sierkunstnaars gaarne arbeiden, zooals zij dit eertijds hun eigen Hoofden plachten te doen. De kunstnaars van Godsgenade zijn ook daar ginds nog te uitgestorven; telkens zullen er nieuwe geboren worden, naarmate ook onze belangstelling en moediging er voor toeneemt.

Uit het feit, dat er zoovele en velerlei prachtige werken op Indonesisch kunstnijverheidsgebied te vinden zijn, mag men echter niet afleiden, dat er een waarlijk groot kunstenaar niet een even zame bijzondereheid zou zijn als hier. Niet Soemba-doeken b.v. hebben een even groote waarde, omdat niet alle *ikat*sters (zij, die door plaatselijk afbinden der weefraden, als uitsluitend middel voor het verven, het patroon ontwerpen, even ervaren en fijngevoelige kunstenaressen dit gebied zijn. De mooiste doeken uit éénen streek zullen dan ook veelal blijken van de *ikat*-ster afkomstig te zijn.

Het verslag eindigt met de woorden:

„In de vitrine in de hoekzaal: een verzameling lepels²⁾ en Soemba'sch kralenwerk.

„Tusschen de in de zalen uitgestalde voorwerpen zijn tevens litho's, teekeningen, oprollen van Nieuwenkamp opgehangen, zooals dus deze tentoonstelling een tweeledige betekenis is.

„De verzameling Nieuwenkamp, zooals haar hier in het Nationaal Museum kunnen worden bewonderd, de vele voorwerpen, welke voor inlander gebruiksvoorwerpen, doch voor kunstvoorwerpen zijn, is het bezichtigen waard.”

Dit laatste geldt stellig evenzeer voor de tentoonstelling bij Buffa, al heeft de heer Moojen zeker niet minder rijke verzameling Indonesische kunstnijverheid er niet bij laten zien. Voor vijftigtal schilderijen, waarbij vele van vrij groote afmeting zijn, is de zaal reeds niet overruim. In opzicht hadden zij 't beter bij de firma Kleykamp 's-Gravenhage. De belichting leek ons echter voordeliger. Destijds hebben wij reeds zeer waardeerende woorden aan dezen sympathieken afgewijgd. Met recht legde de heer Noto Soeroto ons weer den nadruk er op, dat uit Moojen's werk groote liefde en vereering spreekt, niet alleen de kunst en de natuur van Bali, maar vooral voor de bewoners, die hij van nabij, intiem leeren kennen en waardeeren.

Onder de bezoekers der tentoonstellingen waren er, die aan zijne teekeningen, in de bovengalerij expoëerd, als lossere en levendiger van uitvoering den voorkeur gaven boven zijne schilderstukken.

De Indische Stand op de Fancy-Fair in den Dierentuin te 's-Gravenhage.

Als deze regels den lezers van „Het Koloniaal Weekblad” onder de oogen komen, hebben zij er nog niet geweest mochten zijn, nog juist dan om een kijkje te gaan nemen in de zalen van de Haagsche „Zoologisch Botanisch Genootschap”, waar tot Vrijdagavond laat de Fancy Fair gehouden wordt ten bate van den Internationalen Vrouwenraad, en waar, onder de talrijke vertegenwoordigende landen, ook Ned.- Oost- en West-Indië een waardige plaats innemen en waarlijk geen slecht figuur maken.

De dames Van Aalst-Koopman en Rommelse-Tückerman hebben haar best gedaan om zoowel kolonie Curaçao als Suriname tot haar recht doen komen, terwijl de Oost-Indische Commissie met de dames Van Limburg Stirum-Sminia en Ningsberger-Lang als cereleden, niet alleen smaakvol fantasie Indisch verkoophuis voor Indonesische kunstnijverheid hebben doen oprichten met goede hulp van den binnenhuis-architect N. P. de Koo, maar ook een warong beheeren, ten bate van het goede doel, allerlei Indische gelijkheden te verorberen zijn, aangeboden door Nederlandsche schoonen, in sierlijke Javaansche, Soembaneesche en Sumatraansche kostuums uitgedost.

Vrijdagavond zullen internationale dansen worden uitgevoerd. Uit Noorwegen zijn o.a. een volkswed. en een volkswed. er voor overgekomen en de Ned.

²⁾ Hoe prachtig en doelmatig is daarvan de voorstelling hoe kunstig het uitsnijwerk. Ware juweeltjes! Red.

C. HOOGENDOORN BOUWT HEERENHUIZEN

op Duinzicht, vrije grond, in prijzen van f 11.500 tot f 25.000
volgens ontwerp van de Architecten VERSCHOOR en VAN DER WEELE

Inlicht.: Directieket einde Oostduinlaan en leplan 201, Den Haag: Tel. 15167 en 33227

helsche boerendansen zullen zeker niet ontbreken. spreekt echter van zelf, dat de Javaansche dan met hun ernstig religieus karakter, daarbij niet behooren.

soverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Het Nederlandsche element in den Volksraad. Het communistisch verzet in de eerste dagen de geboorte gesmoord is, de dreiging van het communistisch gevaar voorloopig werd bezworen, de Indische politici der oppositie de ure ge om de winst binnen te halen. De algemeene awingen in de nieuwe zittingsperiode van Volksraad zullen ons daarvan menig verras staaltje brengen, doch reeds thans wordt van zide in woord en geschrift eigen politiek in tegenstelling met de communistische als nimmer falend richtsnoer in de worsteling de politieke en economische vrijheid het In che volk voorgehouden. Het „Soer. Hbl.” heeft Ned.-Indië steeds veroordeeld een politieke ingroepering, die een kopie is der Nederland- welke uit geheel andere principes is ontstaan gegroeid. Het Nederlandsche element in den raad — zegt thans het Soer. Hbl. (5 Febr. 2de De Week”, v. L.) — heeft in de eerste plaats de belangen voor te staan van de Neder- sche zaak, in Indië gebracht, verbreed en ged door Nederlandschen geest en energie, welke landsche zaak zich een historisch recht van aan heeft verworven en verzekerd. Dit histo- recht der Nederlandsche zaak wordt ge- raagd en gesanctionneerd door den zedelijken slag van haar scheppingen en haar kwalitei- haar scheppingen zijn: de staatkundige een- van Indië; de inwendige ordening dier een- naar wet, recht en regelen van welvaart en ont- keling; de plaatsing van die eenheid in de werk- sfeer van het wereldbestel. Aan haar histo- recht met zijn zedelijke grondslagen ontsprui- rechtmatige Nederlandsche belangen in Indië, rechtmatig Nederlandsch gezag tot leiding van te naast een Nederlandsche taak ten bate van ze. Deze taak heeft het Nederlandsch gezag te waarden in het besef der zedelijke verplichting, in de gedachte der één- en ondeelbaarheid van Nederlandsche Rijk te nemen tot richtsnoer van oefening; 2º: om de positie van Indië in het internationale bestel te handhaven en te verster- en, 3º: om te volgen een stelsel van wetgeving en tuur, waaronder en waardoor land en volken van Indië zich, langs ordelijke wegen en naar eigen men en door eigen krachtsontplooiing, kunnen ontwikkelen tot eindelijk economische en politieke onafhankelijkheid binnen het rijkverband. In de twee- plaats heeft het Nederlandsche element in den Volksraad tot plicht, binnen de grenzen van boven- genoemde grondslagen, met de Regeering samen te werken aan de behartiging der specifiek Inlandsche belangen, waarvan de Inlandsche groep in dit col- lege de speciale pleitbezorgster is.

Wij vestigen de aandacht op het Soer. Hbl. (10 Febr. 3de bl. „De maandelijksche bestuurs-ferenties en de politiek”, B. J. Suermond; 7 Febr. 4de bl. „Van Onze Buren”; 10 Febr. 2de bl. „Witten en Kantonnezen”, Villanus), het Bat. Nieuwsbl. (9 en 12 Febr. 2de bl. „Azië”), de Deli Crt. (10 Febr. „China en Ned.-Indië”), De Sum. Post (10 Febr. „De koloniale onderdrukking”) en de Bode (10 Febr. 2de bl. „Anti-communistische verlichting”; 11 Febr. 2de bl. „Legerzaken”, Gene- Sachse).

Een persconferentie met den Landvoogd.

De hoofdredacteuren van de Deli-bladen en de Timoor” werden tijdens de aanwezigheid den Gouverneur-Generaal te Medan, op het voorbeeld van de periodieke persconferenties Batavia, in de gelegenheid gesteld tot het stellen concrete vragen aan Zijne Excellentie (Deli Crt. Febr.). Wat de Oostkust van Sumatra betreft, heeft de Landvoogd in de vijf dagen van zijn verblijf alhier overweldigenden indruk gekregen in het bizon- van de cultures. Door uren lang te rijden door plantaten van rubber, agave, thee enz., komt men zeer onder den indruk van de buitengewone en energie, waarmee die cultures hier gedre worden. Daarbij viel op de hooge waarde toe-

gekend aan het wetenschappelijk onderzoek, waar zelfs verschillende maatschappijen naast den alge- meenen dienst der proefstations een eigen weten- schappelijken staf hebben. Wat Sumatra's West- kust en Tapanoeli aangaat, was de algemeene in- druk zeer bevredigend; de mogelijkheid van ver- dere onlusten wordt door het Bestuur uitgesloten geacht, op een heel enkele afdeling na, waar ove- rigens toch ook de toestand wel beheerscht wordt. De geest der bevolking bleek tijdens het bezoek zeer goed te zijn. Opvallend was in dit verband dat op het bericht van het neerleggen van den beruchten Si Patai de bevolking spontaan feest begon te vieren. Er waren nog een vier of vijf van die leiders, die men nog niet in handen had, maar dat zou ten slotte een kwestie van tijd zijn. Het gaf Z.Exc. een voldoening te kunnen verzekeren, dat hij geen enkel oogenblik een onaangenaam gevoel heeft gehad, noch eenig gevaar geducht heeft. De onlusten kunnen tot zekere hoogte inderdaad als een opluchting en een zuivering van de at- mosfeer worden beschouwd, maar men kan er niet mee volstaan. Er zal daarna echter nog heel wat meer moeten gebeuren om de redenen tot ontevredenheid, die bestaan hebben, weg te nemen. Daar- vandaan ook dat naar Buitenzorg getelegrafeerd is om de reeds bekende commissie van onderzoek aan- stonds naar de Westkust te sturen. Z.Exc. hoopt in verband met de gevoerde besprekingen en ge- houden Bestuursconferenties, door blijvende maat- regelen de ontevredenheid der bevolking te kunnen wegnemen. De wet op de Bestuurshervorming is eenmaal aangenomen en zij dient uitgevoerd te wor- den. De invoering is echter niet te verhaasten en het gaat dus alleen om het tempo waarin ze door- gevoerd kan worden. Het groote vraagstuk daarin is momenteel hoe Sumatra verdeeld zal worden. Eerst komt het Gouvernement Zuid-Sumatra. De stukken daarvoor liggen gereed en komen in Mei a.s. in den Volksraad. Vast staat wel, dat in het algemeen West- en Oostkust niet zullen samen- gaan, behoudens dan mogelijk in het Zuiden een of ander klein gebied van minder beteekenis. Ook staat vast, dat Tapanoeli en Sum.'s Westkust niet samengevoegd zullen worden. Daartegen bestaat in Tapanoeli een sterk verzet, gegrond op de heteroge- niteit van bevolking en belangen. Hoe de grens ten aanzien van Bengkalis zal loopen of hoe het met Indragiri zal gaan, is nog niet te zeggen. Wat de belastingverlaging betreft, het eerst voor natuur- lijke personen of het eerste voor de vennootschap- pen, antwoordde Z.Exc. dat dit n.z.m. gelijk op moet gaan voor beide categorieën. Wel kunnen de ven- nootschappen de belasting beter dragen, maar het is zoo nadrukkelijk verzekerd, dat de opcenten- heffing slechts als een tijdelijke crisisheffing zou gelden, boven de normale belasting, van 10 % van de winst, dat het eenvoudig een kwestie van goede trouw is. Daarover denken de Landvoogd en de Minister van Kol. gelukkig gelijk. De opcenten zul- len dus in een bepaalde periode moeten verdwijnen, geheel afgescheiden ondertusschen van eventueel later noodzakelijke verhooging van het belasting- percentage in het algemeen. Ten slotte vroeg nog de hoofdred. van de „Benih Timoor” wanneer het woord betreffende de benoeming van Inlanders in leidende betrekking, in vervulling zal gaan. Kort en nadrukkelijk antwoordde de Landvoogd: „Dat zult u zien, als u geduld hebt!” Daarmee eindigde deze eerste Delische Persconferentie met den Gouv- Generaal van Ned.-Indië, niet echter zonder den aangenamen indruk, dien jhr. de Graeff hier bij zijn eerste bezoek overal heeft nagelaten.

Wij verwijzen naar het Bat. Nwsbl. (4 Febr. „De welvaart ter Sum.'s Westkust” I, 9 Febr. „Voor de bestuursconferentie ter S. W. K.”, 14 en 15 Febr. „s Landvoogds reis”, van Civis).

Sumatra's Oostkust.

De heer Zentgraaff publiceerde in het Soer. Hbl. (7 t/m 11 Febr., 3de bl.) een vijftal reisbrieven over Sumatra, waarin hij o.m. Deli een spiegel voorhoudt om zich zelf te leeren kennen. De Delische samenleving stond vroeger volkomen los van de rest van Indië en hoedde zich voor con- tact met Java... behalve dan wat de verkrijging van arbeiders betreft. Maar die periode is afge- sloten. De Delische samenleving werd meer inge- wikkeld van constructie, fijner van organisatie. Er kwamen vraagstukken welke met het oude gebaar niet uit de wereld waren te helpen. Men had hier, dank zij de poenale sanctie, immer de beschikking over het kwantum arbeidskracht, dat men zich naar eigen keuze en berekening had aangeschaft, en dit

STENOGRAFIE

voor
Nederlandsch
Fransch
Duitsch
Engelsch
SYST. „GROOTE”
M. STEEVENS, Acaciastr. 136, Den Haag

MEUBELN

KOOPT U HET VOORDEELIGST BIJ
J. & A. JUNGESCHLÄGER
19 JAN HENDRIKSTRAAT 19
DEN HAAG — TELEFOON 30009
Fabriek: CILLIERSSTRAAT 19-21

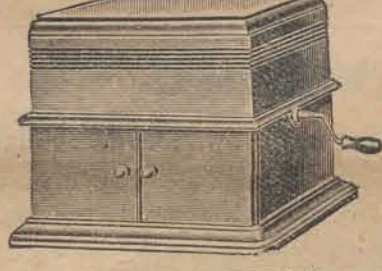
WAAROM?
Omdat wij rechtstreeks van uit de fabriek aan publiek leveren. De voorraad is te zien en te koop:
MEUBELMAGAZIJN „DE EIKEL”
19 JAN HENDRIKSTRAAT 19
SPECIAAL INGERICHT VOOR REPATRIEERENDEN

Muziekhandel DAJOS BELA

Badhuisstraat 619 - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190
SCHEVENINGEN, 's-GRAVENHAGE.

GROOTE VOORRAAD RUIME KEUZE

Columbia-,
Odeon,
Musica-,
Linström-,
Beka-
PLATEN en
MACHINES

Violen
Mandolin.
Banjo's,
Guitaars,
Snaren,
Onderdeel.
Piano Muz.

HUURKOOP SYSTEEM
Speciale machines en verzending voor INDIË.
EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET ÉTALAGE.

Rijwielhandel P. J. NASSENSTEIN

BACHMANSTRAAT 42 TEL. 17033 DEN HAAG

Verkoop van ALLE merken rijwielen en banden. Moffelen, nikkelen en repareren van rijwielen en motorrijwielen. Reparatien onder GARANTIE. Stallen en onderhoud van rijwielen.

H.H. VERLOFGANGERS

KOOPT UW MEUBELN,
nieuwe en tweede handsche
(uitsluitend uit rijke Inboedels
afkomstig)

Schenkweg 22

bij het Bezuidenhout te Den Haag

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-Mij.
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a
 DEN HAAG

TELEFOON
 14427

5217

Wensch gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op **14427**.

C.F.B.
SLEÏFFERS
 PRINS HENDRIKSTRAAT
 HOEK VAN DIEMENSTRAAT
LA HAYE.

CUISINIER PATISSIER

J. ROOVERS, DEN HAAG. 5388

BRIEVENBUS - PRULLEMAND

BRIEVENBUS- HUISKAMER OF KANTOOR

Dit is vaak de weg, die uw reclamedrukwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

Tegenwoordig vindt men zóóveel drukwerk in de bus, dat het aankijken niet waard is, dat telkens het heele zaakje dadelijk weggegooid wordt. Uw drukkosten, bezorgloon of porto, alles is dan óók weggegooid!

Waarom dan geen reclamedrukwerk rondgezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt? Zulk drukwerk krijgt U niet van knoeidrukkerijtjes en evenmin van Multiplicators, doch wel van de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG

KONINKLIJK ZOÖLOGISCH BOTANISCH GENOOTSCHAP

WORDT LID

VRAAGT PROSPECTUS TEN KANTORE
 BENOORDENHOUTSCHEWEG 2
 TELEFOON 11292 5041 DEN HAAG

Gemeubeld Te Huur

te Wassenaar (15 min. p. tram van Den Haag, 3 min. g. van tramhalte De Kievit, 15 min. g. van halte Renbaan der electriche Spoor Scheveningen—Haag—Rotterdam) smaakvol kl. **LANDHUIS**. Vijf kamers plus dienstb.k., badk., vestiaire, keuken, kelder, zolder, ± 1000 M2. geh. vrijen, zorgv. aangel. tuin, electr. licht, waterleiding, stalling voor kl. auto. Te aanv. Sept. a.s. Brieven: P.C.-hoofdstraat 55, Amsterdam. 5426

maakte al die lastige dingen: als kennis van taal en zeden van het werkvolk, soepelheid in den omgang daarmee, en alle andere eischen waarmee op Java ieder planter, industrieel of ander werkgever heeft rekening te houden, hier overbodig. Dit veranderde geleidelijk.

Inderdaad — voegt de *Deli Crt.* (16 Febr.) er aan toe — maar véél te geleidelijk. *De studie van de taal, de adat en de levenswijze van onzen Javanen wordt hier veel te weinig betracht.* Zelfs wanneer zich hier, zooals niet uitgesloten geacht kan worden, bezig is een ander soort Javanen te vormen, voor wie het Maleisch in de toekomst de voertaal zal zijn en die naar het voorbeeld van de Ver. Staten en Australië, een bevolking zal vormen met geheel afwijkende eigenschappen. Zoolang dit echter niet het geval is, dient men veel meer nota te nemen van het innerlijk wezen van den arbeider, waarop zooals men gerust mag zeggen, onze cultures drijven. Er is eenige verbetering in dit opzicht te bespeuren, maar nog lang niet genoeg. De assistent en de administrateur, die vlot Javaansch spreken, zijn nog steeds met een lampje te zoeken.

De heer Zentgraaff meent dat Deli aan den vooravond staat van een nieuwen tijd. Niet alleen kraakt het oude gebouw der *poenale sanctie*, maar ook de *afloop der landbouwconsessies* zal belangrijke veranderingen brengen. Ook de *Deli Crt.* verwacht een nieuwen tijd, waarin inderdaad exclusivisme uit den tijd is, maar daarin verwacht de *D. C.* tevens een Overheid, die wel degelijk zich zal afvragen hoe zij dat alles zal doen verlopen, zonder de cultures, de bedrijven van de allergrootste beteekenis voor land en bevolking, schokken toe te brengen. Het algemeen belang eischt, dat de Regeering die particuliere bedrijven behandelt en beschermt alsof het haar eigen bedrijven waren. Zij heeft er, handelend voor de bevolking van geheel Ned.-Indië, het grootste belang bij, dat schokken uitblijven en dat de cultures zich zoo gunstig mogelijk kunnen ontwikkelen, natuurlijk zonder andere, even belangrijke belangen te schaden.

De *Deli Crt.* van 14 Febr. beschrijft „*De economische beteekenis van de Oostkust van Sumatra*”, van 15 Febr. „*De groote bronnen van inkomsten der Oostk. van Sumatra*”. De *D. C.* hoopt dat de beschouwing van de door haar gegeven cijfers, tot de conclusie moge leiden, dat de Oostkust in economische beteekenis een der voornaamste gewesten is van Ned.-Indië; dat het noodzakelijk is en een eerste eisch van goede koopmanschap om dit Gewest de middelen te geven om zich verder te kunnen uitbouwen; dat de bloei der cultures ter Sum.'s Oostkust van het hoogste belang is voor de algemeene financieele positie en daarmee voor de Regeeringpolitiek van Ned.-Indië, en dat het daarom onverantwoord zou zijn die cultures te treffen door wettelijke maatregelen, die hun winstgevendheid en hun bestaan in gevaar zouden brengen.

Luchtvaart. Spoorlijnen of aswegen.

Het *Bat. Nwsbl.* (11 Febr.) geeft een overzicht van de *ontwikkeling van de luchtvaart in Australië* gedurende 1926. Het vliegen is in Australië reeds lang de periode van proefnemingen te boven. Australië telt drie door de Regeering gesubsidieerde luchtvaartlijnen, die zich in een toenemende populariteit bij het reizend publiek mogen verheugen. Zij hebben dan ook ten opzichte van veiligheid en bedrijfszekerheid, een record bereikt, waarop geen enkele luchtlijn ter wereld kan bogen. De vlucht in 1926 van den heer *A. Cobham* van Londen naar Melbourne en terug, heeft in Australië de lust om te vliegen bijzonder geprikkeld. Luchtvaartclubs zijn opgericht te Sydney en Melbourne. Het aantal verzoeken van jonge mannen en vrouwen om geoefend te worden neemt toe. Verwacht mag worden, dat binnen enkele jaren de jongere mannen op dezelfde manier naar een vliegtuig grijpen als naar een motorfiets en dat ook de zakenwereld meer en meer het vliegtuig zal gebruiken.

We zijn in Indië achter — concludeert het *B. N.* — maar als we zien wat in Australië in korten tijd is bereikt, dan kunnen we ook in *Ned.-Indië* spoedig een groote opleving verwachten als de ontwikkeling van de burgerlijke luchtvaart eenmaal ernstig wordt aangevat. Het groote publiek in Indië ziet eigenlijk nog te weinig van de luchtvaart, om tot zoodanige belangstelling te worden gewekt, dat het ook zelf van vliegtuig machines wil gebruik maken. In dit jaar komt te Bandoeng bij het Departement van Gouvernementsbedrijven een *bureau voor lucht-*

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer getast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplan onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen.

Het Ideaal voor de Tropen

FONDERIE'S STAALWARENHANDEL

Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 1364

Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

vaart. Dat is ten minste een begin, — en nu ook de Vereeniging voor Luchtvaart, verzekerd regeeringssteun, de propaganda krachtiger ter nemen.

In *De Loc.* (17 Jan. t/m 14 Febr. blz. 1, 1 t/m 2) vertelt *Alan Cobham* van zijn „*Avonturen in de lucht*”. Cobham is er vast van overtuigd, dat vluchten, welke door hem naar verschillende delen van de wereld ondernomen zijn, in een nabije toekomst binnen ieders bereik zullen liggen. Zelfs heden ten dage is het voor dengene, die redelijke financieele bronnen beschikken kan, mogelijk om een speciaal vliegtuig te huren en naar elke plek van den aardbol te begeven. Met hulp van het kleine toestel zal de komende generatie net zoo in een vliegtuig gaan zitten, als zij tegenwoordig op een fiets rijdt. Het zal in daad mogelijk wezen — en het is feitelijk reeds den huidigen dag mogelijk — voor den jongen en het jonge meisje om een klein toestel, in plaats van een kleine auto of den motor-met-zijspan, te gebruiken om geheel Europa te bereizen, daar naar Afrika, Marokko, Algiers, Tunis en Sahara te trekken. De komende generatie zal „*atistisch*” denken en zal het vliegen beschouwen als een alledaagsch vervoermiddel.

In de reeds vermelde interessante brieven *Civis* in het „*Bat. Nwsbl.*” over de toestanden op Sumatra's Westkust, wordt, als 't ware ter lof gewag gemaakt van een grootsch wegenproject, opening van de rijke en vruchtbare streken binnenlanden van Midden-Sumatra en de verbanding met de naaste Oceaanhavens voor het verkeer. Bij het reeds zoo verbeterde *automotie transport*, om nog niet eens te gewagen van het snel tempo toenemende *luchtverkeer*, dringt onafwijsbaar het probleem op den voorgrond „*Spoor- of aswegen?*” Het *Bat. Nwsbl.* (12 Febr.) bespreekt in dit verband den voorgenomen lijn Garoet-Tjikadjang en meent dat de aan uit te geven miljoenen beter besteed zou zijn aan aswegen in Sumatra's binnenland.

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Het groot aantal Mektagangers uit de residentie Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo.

In de „*Pewartja Soerabaja*” van 27 Decem. 1926 wordt melding gemaakt van het groot aantal bedevaartgangers, dat uit de hoofdplaats Bandjermasin naar Mekka is vertrokken.

Dat aantal is zelfs grooter dan men had vermoeden.

Elken dag kon men een 10- tot 20-tal auto's zien aankomen met Mektagangers, die door hun familieleden uitgeleide werden gedaan.

De stoomschepen der Koninklijke Paket- en Maatschappij en van de Chinese reederijen waren overvuld met die reizigers, die niet zoodanig de hoofdplaats Bandjermasin afkomstig waren, wel uit de Oeloe Soengei kwamen.

Het aantal verstrekte reispassen naar Mekka als volgt:

- a. Kandangan, Barabek en Birajang
- b. Amoentai, Alabio en Paringin
- c. Tandjeng, Kloea, Make, Harocai en Boengkang
- d. Negara
- e. Martapoera
- f. Bandjermasin
- g. Zuidkust

Wanneer men het bedrag van het tegenwoordig reisgeld van elken Mektaganger op om en bij f 2000.— stelt, dan zouden in de maand Decem. 1926 en in de maanden Januari en Februari ongeveer 10 miljoen guldens uit de Residentie Zuider- en Ooster-Afdeeling van Borneo zijn uitgevloden.

Dit bedrag is zeker zeer aanzienlijk, in aanmerking genomen het zielental der bevolking van Borneo, dat op 750.000 wordt gesteld.

Men stelt zich, zegt de verslaggever, dan ook vraag of dit geen economischen achteruitgang het geweest beteekent.

Er zijn personen, die in het jaar 1927 den tengevolge eene verminderde koopkracht verloren ten, doch zekerheid ten deze bestaat er, volgens den schrijver, niet en is het antwoord op de vraag

OPTICIEN - C. A. VAN MONSJOU
VALKENBOSCHPLEIN 19 - TEL. 32167 - DEN HAAG

BESCHERMT UW OOGEN MET

ZEISS-PUNKTALGLAZEN

en en ander afhankelijk is van de prijzen, die de rubber op de Europeesche markt zal halen.

Bovendien wordt gewezen op de navolgende omstandigheden:

a. De vertrokken Mekkgangers, waarvan boven sprake is, zijn voor een zeer groot deel maatschappelijk welgestelde lieden, wier gewoonte het is niet zelf te werken, doch anderen voor hen te laten arbeiden.

b. Het door hen medegenomen kapitaal, dat hoofdzakelijk uit winst van het rubberbedrijf werd verkregen, werd of in den grond of in huis bewaard. Het werd niet in circulatie gebracht en was dus feitelijk dood kapitaal.

Het desakapitaal moge zijn verminderd, maar naar de meening van den schrijver zal onder de verdedigde redenen de gewestelijke handel er niet onder lijden.

Enkele opvallende berichten uit Java.

De Javaan Darmo Tenajo van de kampong Tipes in het Soerakartasche had aan de politie kennis gegeven van een geheime bewaarplaats van vuurwapenen.

Toen hij op Vrijdag 24 December 1926 die plaats aanwies, moest hij tevens door den mantri-politie in verhoor worden genomen en werd hij onder geleide van eenige politie-oppassers op diens kantoor gebracht.

Plotseling echter nam hij de vlucht en wierp zich met het hoofd in een waterput.

Toen de politie verscheen, was hij reeds overleden.

Het is niet onmogelijk dat hij, bevreesd voor eene beschuldiging van verraad tegenover zijne landgenooten deze oplossing verkoos.

Te Poerwodadi ontving de Regent het bericht van het vormen van een vijandig gezind complot, waarin besloten zou zijn alle Europeesche en Indische ambtenaren te vermoorden.

Vroegere bestuursleden van de Sarikat Rajat afdeling te Wirosari waren doende gelden in te zamelen.

De politie nam een geschrift in beslag, waarin gegevens omtrent den aankoop van vuurwapenen werden aangetroffen.

De onruststokers werden in hechtenis gesteld.

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

Een en ander over de tegenwoordige opium-politiek in Ned.-Indië.

Ten einde zooveel en zoo spoedig mogelijk een einde te maken aan het gebruik van opium, is, zoo schrijft men in de „Perniagaan" van 10 Juli 1926, door den Volkenbond eene commissie in het leven geroepen, waarin vertegenwoordigers zitting hebben van die landen, die belang hebben bij den aanplant en den verkoop van het product.

De taak dier commissie is, zooals gezegd, zoodanige regelingen te treffen, dat aan het gebruik van opium een einde wordt gemaakt.

De heer van Wettum, die Nederland in die commissie vertegenwoordigt, heeft te Genève eene uitspraak gegeven van de tegenwoordige opium-politiek in Ned.-Indië en er op gewezen dat gedurende de jaren 1920—1923 de verkoop van opium zich in de dalende lijn bewoog.

Terwijl die verkochte hoeveelheid in het jaar 1920 2807 thail bedroeg, was die hoeveelheid in het jaar 1923, 1386 thail.

Na het jaar 1923 bleef de verkochte hoeveelheid vrijwel stationair.

De hoeveelheid in beslag genomen clandestien ingevoerde opium daarentegen nam toe, want terwijl in het jaar 1920 eene hoeveelheid van 589 thail in beslag werd genomen, bedroeg die hoeveelheid in het jaar 1925: 25.000 thail.

In het jaar 1923 was die hoeveelheid 7511 thail en in het jaar 1924 14.000 thail.

Aangezien in die jaren vele Chinezen naar Ned.-Indië trokken, bestaat natuurlijk de mogelijkheid dat ook het opiumverbruik in die jaren toenam.

Ten einde het verbruik in Ned.-Indië geleidelijk te doen verminderen heeft de Regeering 3 maatregelen genomen, n.l.:

1e. streng verbod van algeheel opiumverbruik in die streken, die daarvoor in aanmerking konden komen;

2e. invoering van een licentiestelsel in andere streken, waar de opiumgebruikers, krachtens eene

BIJ MISTIG WEER IS HET AUTORIDEN

vooral 's avonds, zeer gevaarlijk, zoowel voor Uzelf, als voor andere weggebruikers.

VOORZIET Uw lampen daarom van anti-mist-schijven, welke in de praktijk goed bleken te voldoen

GARAGE JANSEN - WASSENAAR
RIJKSSTRAATWEG 773 TELEF. KIEVIT 562

schriftelijke vergunning, eene bepaalde hoeveelheid opium mogen koopen;

3e. verhooging van den opiumprijis.

In het jaar 1920 werd gemakkelijk geld verdiend, met het gevolg, dat de hoeveelheid verkochte regie-opium zoodanig vermeerde, dat de Regeering voorzieningen nam en trachtte die te beperken.

Niet alleen dat de verkoopprijs werd verhoogd, doch ook werd het licentiestelsel uitgebreid tot de groote steden, die daarvan waren buitengesloten, niet het minst uit vrees voor een verhoogden smokkelhandel en de daaraan vastzittende onregelmatigheden.

De pogingen van de Regeering zijn evenwel teleurstellend geweest.

De verkoop verminderde en de clandestiene handel, welke van uit China plaats vond, nam toe, met het gevolg dat thans nieuwe maatregelen worden beraamd.

Het ligt in de bedoeling het licentiestelsel niet meer toe te passen in die streken waar het gevaar voor een toenemenden smokkelhandel bestaat en op die plaatsen, waar het verbruik verboden is, verkoopplaatsen op te richten waar regieopium beschikbaar wordt gesteld.

Voorts zullen de uitgaven voor politietoezicht worden verhoogd en aan de douaneambtenaren, ingeval van clandestien invoer van opium, strengere voorschriften worden gegeven, terwijl, als na een jaar blijkt dat de smokkelhandel niet is verminderd en de verkoop van regie-opium niet tot de vroegere hoeveelheid is gestegen, de prijs van de regie-opium zal worden verlaagd.

Van Regeeringswege werden deze regelingen in den Volksraad toegelicht.

Zooals bekend, was de heer Kan Hok Hoei in oppositie en kon hij zich niet vereenigen met de intrekking van het licentiestelsel als bovenbedoeld en met eene vermeerdering van opiumverkoopplaatsen in die streken, die tot heden van het opiumverbruik waren buitengesloten.

De Regeering schijnt echter haar standpunt te willen handhaven, hetgeen voor den heer Kan Hok Hoei de aanleiding was om nogmaals duidelijk te laten uitkomen, dat de nieuwe regelingen het opiumverbruik niet alleen niet zullen doen verminderen doch zelfs vermeederen en dat zij aan het einde maken van het opiumverbruik niet bevorderlijk zal zijn.

Wel zal het verbruik eenigszins verminderen, doch de controle op de personen, die werkelijk opiumrookers zijn, raakt men kwijt.

Wanneer men den clandestienen handel wil bemoeilijken dan is het een goede maatregel den verkoopprijs van de regie-opium zóódanig laag te stellen, dat met den smokkelhandel niets meer te verdienen valt.

Er is toch aan dien smokkelhandel zóóveel risico verbonden dat men het geringe voordeel dat er aan vast zit niet aan waagt.

Of de Regeering voor dien maatregel veel zal voelen, is natuurlijk eene vraag.

Wil men het toezicht op den clandestienen opiumhandel versterken, dan zal dit ook moeten geschieden in het land vanwaar het artikel afkomstig is.

Eerst wanneer men in het buitenland de handelingen der smokkelaars kan nagaan en volgen, kan men tot op zekere hoogte den invoer van opium belemmeren.

Dat aan zulk een toezicht groote uitgaven zijn verbonden, spreekt van zelf, doch als men van het nut daarvan overtuigd is, brengt het uitgegeven kapitaal wel zijne rente op.

Wanneer het in werkelijkheid de bedoeling is een einde te maken aan het opiumverbruik, dan houde men zich niet vast aan de oude regelingen die in de praktijk onbruikbaar zijn gebleken.

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

De Indische Post.

De rubriek „Onze Meening" in het Nr. van 5 Febr. wijst er op dat het niet afdoende is het communisme in Indië zelf te bestrijden, doch dat voor een werkelijk radicale actie tegen dit ontzettende kwaad het dringend noodzakelijk zal zijn de regeering in Nederland te overtuigen van haar plicht om de propaganda voor het verzet in Indië, in het moederland gemaakt, te knevelen. „De heer de Visser heeft helaas het recht in het Nederlandsche parlement te zeggen wat hem goeddunkt, wanneer hij maar binnen de parlementaire grenzen blijft. Doch

Aan de Leden van „Oost en West"

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad" is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

SCHOENMAKER BLIJF BIJ JE LEEST!

Een oud spreekwoord en een wijs spreekwoord. Alleen in zijn eigen vak kan iemand iets goeds praesteeren. Een bankier heeft geen verstand van den kaashandel, evenmin als een electricien van hondenscheren. Maar allemaal kunnen zij in enkele uren leeren drukken, teminste als men de verzekeringen gelooft der handelaars in

KANTOOR-DRUKMACHINES.

Als men dan zoo'n machine aangeschaft heeft, valt het aanleeren van het drukkersvak lang niet mee, het werk kan niet halen bij dat van een goed geoutileerde drukkerij en slecht reclamedrukwerk is het tegendeel van een reclame. Indien gij echter met uw drukwerk eer wilt inleggen en er de aandacht op wilt zien gevestigd, bestel het dan bij de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * TELEF. 11987

Fa. H. M. J. VAN DUIJNE
 HOFLEVERANCIER OPPERICHT No. 1875
 KEIZERSTR. 165, SCHEVENINGEN
 TEL. 50215 POSTCHEQUE EN GIROD. No. 52106

VLEESCHHOUWERIJ

SPECIALITEIT IN

**RUND-, KALFS-, LAMS-, VARKENS-
 VLEESCH EN FIJNE VLEESCHWAREN**

Fa. J. J. TAVERNE
 Spekslagerij Vleeschhouwerij
 Fijne Worst- en Vleeschwaren
 Donkersteeg 17 LEIDEN Telefoon 192
 OPPERICHT 1731 5144

Levert prima kwal. Rund-, Kalfs- en Varkensvleesch
 tegen billijken prijs.

**ONZE VERGROTINGS NAAR OUDE
 FOTO'S ZIJN IN GEHEEL INDIË BEKEND**
 VRAAGT PRIJSOPGAVE BIJ

C. J. L. VERMEULEN
 TOUSSAINTKADE 20 DEN HAAG

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunst-drukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de atwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseeren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het midden klasse-werk, hetz. g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

TE KOOP
VILLA'S GEBOUWD
 aan den Nieboerweg, Laan van Poot, Dr. v. Welylaan.

VILLA'S IN AANBOUW
 aan den Waalsdorperweg, van Voorschotenlaan.

VILLA'S NOG TE BOUWEN
 van Bepwaerderweg, van Maudricstraat,
 van Ammerslaan.

Prijzen van f 10.000 tot f 50.000. Bouw 1e klas.
 Alle inlichtingen te bekomen:
 J. v. GEMERT & Zn., { Tel. 35350, Valkenboschk. 277.
 { Tel. 35437, Herschelstraat 19.

Dr. RABINDRANATH TAGORE
Het Centrum der Indische
Cultuur

PRIJS f 0.60 S

N.V. „ADI-POESTAKA” - 'S-GRAVENHAGE

voor wat hij en zijn vrienden buiten de Kamer spreken en in de Tribune schrijven, daarvoor kunnen zij wel strafrechtelijk verantwoordelijk gesteld worden.”

„Juist tegenover het ergerlijke plichtsverzuim van de Nederlandsche regeering in zake de ongebreidelde propaganda in Nederland voor de aantasting van het Nederlandsch gezag in Indië, kan de Indische regeering slechts één taktiek volgen: zich zoo scherp mogelijk te weer te stellen tegen de Nederlandsche laksheid.

Voorts bevat genoemd Nr. een beschouwing over de vervreemding tusschen de Europeesche en de Inlandsche samenleving; het contact kan niet herkegen worden door dwang, wel door voorlichting en vooral samenwerking.

Onder het opschrift „Strijdbare B.B. ambtenaren” brengt het blad hulde aan den ass.-resident (oud-officier) van Sawah Loento, den hr. Karsten, voor zijn buitengewoon kranig optreden, waardoor op denzelfden dag waarop in zijn afdeeling de opstand uitbrak, deze werd onderdrukt. De schr. meent dat alle B.B.-ambtenaren eenige militaire bekwaamheid moesten hebben en geeft aan hoe die aangebracht kan worden.

Ten slotte zij de aandacht gevestigd op een artikel: „Koloniaal belangstelling aan de Nederlandsche pers gevraagd”, waarin genoemde pers verweeten wordt, dat zij een op ruime schaal verspreid geschrift van den hr. Hasselman over het doel enz. van het Kol. Instituut te Amsterdam, op een enkele uitzondering na, eendrachtig heeft genegeerd.

Ned.-Indisch Onderwijs-Congres.

Bij G. Kolff en Co. te Weltevreden is verschenen het in vereenvoudigde spelling gesteld verslag van de op 21-23 Sept. 1926 te Jogjakarta gehouden congresvergaderingen der Vereeniging Ned.-Indisch Onderwijs Congres.

Men vindt er de volgende onderwerpen in behandeld. Decentralisatie en Inlandsch onderwijs, door den heer Djajadiningrat, Regent van Batavia. — De onderwijsopleiding, door Dr. G. J. Nieuwenhuis. — Psycho-techniek en beroepskeuze, door Dr. J. Stroomberg. — School en huis, door K. van Dijk. — Scholartsen, door Mevr. dr. J. Sluimers-Egyedi. — Het geschiedenis-onderwijs op de Indische scholen, door Mevr. Corporaal. — Onderwijs aan zwakzinnigen, door Goudoever. — Lichtbeeld en plaat bij het onderwijs, door Dr. G. J. Nieuwenhuis. — Reorganisatie van het technisch onderwijs in Ned.-Indië, door W. H. Th. Marcus. — Onderwijs en dierenbescherming, door Van Wijk. — De neutraliteitsgedachte in het onderwijs, door W. P. D. Corporaal.

De Indische „kankeraar”.

„Men vindt in Indië altijd nog meer steun voor den beginneling dan hier, maar men zij op zijn hoede voor den kankeraar, die in Indië beter gedijt dan hier. Men ga hem uit den weg, schuwe hem als een besmettelijke ziekte”. Deze, door den heer J. C. Mollema, oud-hoofdadministrateur van de Billiton-Maatschappij, in een den 17en Maart te 's-Gravenhage gehouven voordracht gebezigde woorden, schoten ons onwillekeurig in de gedachte na de kennismaking met een artikel in „De Planter”, het orgaan der Vakvereniging voor Assistenten in Deli, handelend over de positie van den assistent in de cultures.

We laten hier een klein gedeelte van bedoeld artikel (het is opgenomen in het Nr. van 17 Febr. j.l.) woordelijk volgen; reeds daaruit valt af te leiden dat de schrijver een merkwaardige gelijkenis vertoont met het door den heer Mollema aangeduide type.

„Het is haast een morele misdaad er rond voor uit te komen, dat Indië een mooi, een prachtig, een onvergetelijk schoon land is, van een schoonheid die maar door enkele dichtsterzielen geheel kan worden uitgezegd.

Het is bijna een misdaad, want iedere lofredede helpt mee de verleiding en misleiding te vergroeten, die deze cultuurmaatschappijen en hun linke directeuren in toepassing brengen.

Elk woord van lof draagt een steen bij tot het protsgebouw der suggestie, de suggestie dat alle flinke, ondernemende enz. jongelui opperbest af zijn, wanneer ze maar een plaatsje veroverd hebben op een Javasche suikerfabriek of een Delische tabakskebon.

Tot dat doel: het bedwelmen van de lieve jeugd, opdat meneer Linkenburg [directeur van de cul-

tuurmaatschappij „Teroes Sadjja”] maar aan werkrachten en aan vette tantièmes komen kan; dat doel werkt het album met de fijn-matte foto's mee [bedoeld is een album „Mooi Indië”] het Koloniaal Instituut en andere geheel of kwasi-wetenschappelijke instellingen. Zij maken den gordel van smaragd populair; dat weet meneer Linkenburg donders goed, zoodat hij dan ook den gebragen beschermer van die instellingen uithangt en ze gesubsidieert.

Ook de minister beseft dat er „wat gedaan moet worden”, en hij steunt (met de duiten der belastingbetalers) de uitgave van het geïllustreerde weekblad „Indië”, dat iedere zeven dagen, volgepropt met de zoete honingkoek der ambtenaarsopstelletjes, de vaderlandsche theetante in de woonkamer moet brengen, dat zontje Kloris en desnooie straks ook zijn vrouw Roosje, het in Indië heusich wel prettig zullen hebben; heusch wel.

Vooral Deli heeft wat aanprijzing noodig. Het ging er vroeger zoo ruw toe, weet u. Maar toen heeft die Kuyperiaan . . . hoe heet ie ook weer . . . juist van den Brand — een brochure geschreven; en van Kol ook; en toen heeft Cremer, verbaasd over de „morele inzinking”, welke sinds zijn nette tienersjaren Deli had ondergaan, daar verandering in gebracht. Zoodat iedere fatsoenlijke jongen er nu gerust heen kan gaan; want mishandelingen en geweld worden er niet meer gepleegd, allang niet meer. Medan moet zoo'n keurige chique stad zijn, en laatst op een lezing met lichtbeelden vertelde ’n meneer dat er daar meer auto's waren dan in heel Noord-Holland. Nou, en dat is natuurlijk een criterium voor beschaving!”

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 32 (5 Febr. '27). Belasting over tantièmes, door Mr. R. Fruin. — Braziliaansche rubberboomen en rubbersoorten. — Over de samenstelling van eenige op verschillende wijzen bereide thee-extracten, door Dr. Ch. Bernardus. — De ontwikkeling van de cultures in het Deltisch (vervolg). — De theecultuur in Ned.-Indië 1826-1926, door A. E. Reijntst (overgenomen uit Econ. Stat. Berichten).

De Indische Culturen.

Uit den inhoud van No. 3 (1 Febr. '27). Chrysothemum (slot), door H. J. Wigman (met ill.). — De mangga-proeftuin te Pasoeroean, door W. Jong (met ill.). — De ratten-vraagstukken (slot), door W. C. van Heurn. — Koffieziekten en hare bestrijding, door N. G. Teodoro en E. T. Gomez. — algemeene beginselen der selectie en hun toepassing op Hevea, door R. A. Taylor. — De Japansche zijde-industrie, door Jhr. Mr. E. G. de Serrière. — De rubbercultuur. — De hr. J. N. Burger.

De Indische Mercuur.

Nr. 11 (16 Maart). Het bevolkingsvraagstuk Java. Voordracht, gehouden voor den koloniaalvacantiecurtus voor geographen op 30 Dec. 1926, door J. van Gelderen. — De Internationale koloniale toonstelling in 1929. Paris-Vincennes. — Het Indische geld- en bankwezen. (Overzicht eener voordracht van Prof. Dr. G. M. Verrijn Stuart). — Zicht van de productenmarkt op Java en Madagaskar gedurende het 3e kwartaal van 1926 (slot). — Kurtoerberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zomede de overzichtswekelijksche rubrieken. — De afd. Handelsmissies van het Kol. Instituut geeft een opgaaft van recente literatuur over rubber.

Orgaan van de N.-I. Officiersvereniging.

Uit den inhoud van jaarg. 1927, afl. 1. Ter nagedachtenis. W. F. H. L. Simons, 1e luitenant der inf., gesneuveld bij Padang Siboesoek (Sumatra Westkust) op den 2en Jan. 1927. — Een bijdrage voor het monumentenboekje. Twee monumenten in de Oeloe Soengei (met afb.). — Atjeh-herinneringen, door S. Kalff (ontleend aan de Ind. Verlofgang). — Het verre Oosten in 1926, door W. J. L. cardie. — Het capitulantenstelsel, door Red. — Voorrechting van militaire landsdienaren? door B. W. C. G. de Vries. — Sumatra's Westkust 1926 (belastingonlusten).

De Mijningenieur.

In het Febr.-Nr. geeft Ingr. L. H. Krol eene uiteenzetting van wat men onder het begrip „Roofbouw” behoort te verstaan. In zuiver mijnbouw kundigen zin is roofbouw een winningsmethode waarbij als gevolg van een meer of minder gebrekkig technisch en economisch inzicht zoodanig wordt

wee Dames, een eigen ruim huis in grooten tuin wonend, zouden daarvan gaarne een gedeelte

GEMEUBELD OF ONGEMEUBELD VERHUREN.

Adres: Dames VAN DEN BROEK, Aalst bij Eindhoven.

L. DE HOOGH
 ASSISTENT-APOTHEKER
 voorheen Chef „Eenhoorn-Apotheek te Amsterdam
DROGISTERIJ
 Columbusstraat 40 Tel. 34703
 'S-GRAVENHAGE 5372

M. A. J. LINNEWEEVER
 WESTEINDE 32A - DEN HAAG
 OPGERICHT 1827 TELEFOON 15551
 LEVERANCIER VAN H.M. DE KONINGIN

Luxe en Orthopaedisch Schoeisel

5100

Ons maatwerk in Luxe en Orthopaedische uitvoering is technisch en voetkundig geheel af. Steunzolen en andere dure aanvullende artikelen zijn bij ons schoeisel overbodig.

werkt, dat latere winning van aangetroffen delfstoffen onmogelijk gemaakt, ongunstig beïnvloed, of onnoodig kostbaar wordt.

Dr. L. J. C. van Es vervolgt zijne beschouwing: geologische waarnemingen op Java. Schr. behandeld thans de afzettingen van Trinil (bekend door Pithecanthropus erectus-vondst van Dubois).

bij beschikking van den Directeur der B.O.W.). Met kaart. (Wetlevreden, 1927).

Verhalen uit de Indische geschiedenis. Leesboek voor de Indische lagere scholen, door Dr. F. W. Stapel en D. Tomkins. Met ill. (Groningen, enz. J. B. Wolters).

F. A. DE VRIES
 Drogist

Verplegingsartikelen

Kerkstraat 98 Telefoon 157
 HILVERSUM 5142

De Tropische Natuur.

Afl. 2 van jaarg. 1927 bevat: Indische processies, door S. Leefmans (met ill.). — Over eieren van Tomistoma schlegeli en Crocodilus porosus, door Van der Meer Mohr (met ill.). — Nog iets over zenzvaranen van Komodo, door Dr. H. C. Delsman. — Polygonum-vegetaties in de tropen, door H. Danser. — Korte mededeelingen.

Suriname.

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN
 Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 1865
 Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
 Zaterdags na 12 uur gesloten

De Macedoniër. Zendingstijdschrift.

In de Maart-afl. het slot van G. Grosheide's artikelreeks: Invloed van de Protestantische Zending op het sociale leven in Ned. Oost-Indië. — Ds. D. Wielenga schrijft over „Christianisering van een heidensch volk”, meer in het bijzonder van de Boeëmezen. — Verder bevat de bekende rubriek van D. Pol „Van mijn Uitkijk”, een groote verheldering van belangrijke gebeurtenissen en publicaties op het gebied der zending.

In ons nummer van 10 Maart verzochten wij den redacteur van de rubriek „Op het Binnenhof” in „De Vrijheid” van 2 Maart om een opheldering. Na te hebben medegedeeld, dat Minister Koningsberger eerder van het betwiste terrein in het brongebied van de Corantijn scheen af te willen dan er op gebrand te zijn, liet de schrijver daarop volgen: „Daarmee lijkt ons de quaestie practisch zonder beleekenis te zijn geworden”.

Correspondentschap te
 AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h
 DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34
 ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b
 Telefoon van 9-12 10733
 ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

Ind. Militair Tijdschrift.

Uit den inhoud van Jaarg. 1927, afl. 2. De verrijpende en beveiligende taak van de divisie-cavalerie, door M. Thomson. — Naar aanleiding van tactische reglementenstudie, door Pionier, Naschrift door A. van de Water. — Critische beschouwingen op de „Wenken voor patrouilles bij optreden tegen een Inlandschen vijand”, door M. van Mourik. — Applicatorische studie op de kaart, door F. K. — Uit de geschiedenis der werking O.-I. leger, door S. Kalf. — Over en uit den omkring van den civiel en militair bestuurder, door P. W. F. Kaniess (vervolg). — Politiek overzicht. (De toestand in China, met schetskaartje), door Dr. F. d. B.

De verzochte opheldering hebben wij niet — of nog niet? — verkregen. Waar nu, zoowel uit de schriftelijke als uit de mondelinge gedachtenwisseling met de Tweede Kamer, o.i. duidelijk blijkt dat Dr. Koningsberger niet de noodige aandacht aan deze grenskwestie heeft gewijd, kunnen wij niet aannemen dat de schrijver in „De Vrijheid” zou meenen dat men de pogingen om tot een grensregeling te komen nu maar moet staken.

H.H. Werkgevers!

Rest and works periods of the Sinaigolo (Rigobariet, British New Guinea), by C. G. Seligman. (Afl. III. (Man. A monthly record of Anthropol. Science, Maart 1927).

Le caoutchouc aux Indes Néerlandaises, par A. N. Swart. (Rev. Intern. Prod. II, No. 13, 1927).

Verrijding van bevolkingsrubber in het zelfbesturend landschap Pontianak. (Bergcultures. I, No. 1, bl. 746).

Malay grammar, by R. O. Winstedt. Second edition, revised. (Oxford, Clarendon Press).

Eerder hadden wij een aansporing tot den Minister verwacht om de door hem aan de Tweede Kamer overgelegde correspondentie over deze kwestie aandachtig te bestudeeren.

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Oude impressies uit Zuid-Celebes, door Fakir. (Afl. III. (Man. A monthly record of Anthropol. Science, Maart 1927).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers. No. 7, 12 Febr. '27. (Bureau voor de Volkslectuur te Wetlevreden).

Overzicht van de productenmarkt op Java en Madoera gedurende het 4e kwartaal 1926 (slot). (Korte Berichten. 11 Febr. '27).

De belangrijkste Inlandsche vergiften van Nederl. Oost-Indië, door D. H. Arends, Gep. dirig. officier van gezondheid te kl. Het afbeeldingen naar Rumohr, Greshoff enz., en oorspronkelijke door Annie van der Meer. (Amsterdam, J. H. de Bussy).

„De West” van 15 Februari schrijft: „Indien iets duidelijk is geworden door de lezingen van Dr. Lampe, dan is het wel dit: dat in Suriname veel gedaan wordt voor behandeling van zieken, maar niet genoeg tot voorkoming van ziekten. Van de aanzienlijke sommen die besteed worden voor den geneeskundigen dienst wordt 17/18 besteed voor ziekenzorg en slechts één achttiende gedeelte voor hygiëne.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

The Dutch East-Indies, a country for tourists. (Holland Express. 19 Maart '27).

Joan van Hoorn (Gouverneur-Generaal van 1704-1709), door S. Kalf (met portret). (De Ind. Verlofganger, 18 Maart '27).

Nieuwe mogelijkheden voor Suriname, door Prof. J. C. Kielstra. (De Economist, Maart '27).

De Oost-Indische Compagnie als zeemogendheid Azië 1602-1650. 2 dln. met atlas. (Rijswijk, 1927).

Ons groot-toerisme in Indië, door J. Feith. (De Expansie, 1926, No. 52-53; 1927, No. 1).

Die Vegetation der Sebesy-Insel in der Sunda-archipel. (Der Naturforscher. Jahrg. 1926-27, No. 9).

Dat de knappe lezingen van Dr. Lampe zouden leiden tot een wijziging in den opzet van onzen geneeskundigen dienst, was dan ook te voorzien en aan den van vele zijden geuiten wensch dat Dr. Lampe belast zou worden met de hervorming van den burgerlijken geneeskundigen dienst, is nu voldaan door de regeering.

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks. enz., waaronder geschoold Personeel.

„Rook zal handhaven”. Orgaan van den Nationalen Verlofganger tegen revolutie. Indië-Nr. (gewijd aan de gemeentel. comm. onlusten in Indië). (Jaargang 1927, No. 1).

Rapport van de interdepartementale commissie over het Zeehavenvraagstuk Semarang. (Ingesteld

Natuurlijk kwam daarbij weder de oude kwestie ter sprake: moet de burgerlijke en militaire dienst in één hand worden vereenigd, of gesplitst? Men heeft het in den loop der jaren op beide wijzen geprobeerd en de voor- en nadeelen van beide systemen leeren kennen.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

De oplossing meent men thans gevonden te hebben, door beide diensten weder te vereenigen onder één chef, die ter zijde wordt gestaan door een oudere kracht voor elk der beide afdelingen. Als die oudere krachten zijn aangewezen Dr. Lampe, voor wat betreft den burgerlijken geneeskundigen dienst en de officier van gezondheid Hille Ris Lambers, reeds vroeger werkzaam in het Militair Hospitaal van Paramaribo, die nu weder in het bijzonder belast zal worden met de leiding van den dienst in dit hospitaal. Hij wordt, na inmiddels bevorderd te zijn tot kapitein, hier de volgende maand verwacht.

Volharding voert tot doel

Adverteer voordurend

De leiding van den geheelen dienst blijft dus in één hand — in casu van den chef van den milit. geneesk. dienst, Dr. de Ruyter — terwijl de krachten die meer speciaal belast zijn met de leiding der beide onderafdelingen, zich geheel kunnen geven aan hun hoofdwerk, zonder al te veel administratieve besnoeringen.

Door den arbeid van Dr. Lampe is nu voldaan aan hetgeen professor Flu heeft genoemd „het eerst noodige” voor Suriname: het verzamelen van cijfers. Er bestaan meer dan honderd geschriften over den gezondheidstoestand van Suriname, maar geen enkel bevatte gegroepede cijfers die een behoorlijk overzicht gaven van dien toestand. Dit overzicht heeft men thans en Dr. Lampe is eenige weken geleden naar Nederland vertrokken, met een zeer uitgebreide, volledige verhandeling over den toestand hier, welke verhandeling waarschijnlijk in druk zal verschijnen. Hij zal eerst omtrent zijn gegevens overleggen met corypheeën op het gebied van tropenhygiëne en de conclusies bespreken die uit zijn cijfers getrokken kunnen worden. Daarna zal, weder in overleg met professor Flu en andere deskundigen, een program van actie worden opgemaakt, om vast te stellen welke maat-

ALG. HAAGSCHE EFFECTEN HANDEL
BEZUIDENHOUT 131A, DEN HAAG
 Hoek BEZUIDENHOUT, TELEFOON 72821

Gratis adviezen betreffende Speculatieve en Beleggingsfondsen. Toezending v. Brochure:

„SPECULEEREN MET BEPERKT RISICO“
 op aanvraag.

Gedurende Beurstijd ontvangst der Koersen van de Amsterdamsche Beurs per RADIO.

5325

NEDERLANDSCHE HANDEL = MAATSCHAPPIJ
 AMSTERDAM.

Gestort Kapitaal f 80,000,000.-
 Statutaire Reserve - 21,117,340.-
 Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië, Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten. — Incasseeringen en Financieringen. — Schriftelijke en Telegrafische Credieten. — Reiscredietbrieven. — Depositos. — Rekeningen-Courant. — Aan- en Verkoop van Effecten. — Administratie van Vermogens. — Open en Gesloten Bewaarneming.

SAFE-DEPOSIT — KOFFERKLUIS
 Inrichting tot het plaatsen van brandkasten. Speciale gelegenheid tot het huren van afzonderlijke kluisen voor groote administraties.

TAAMS & KEYSER

BANKASTRAAT 10, Den Haag - Tel. 17164, 10387

KEYSER & Co.

P. C. HOOFSTRAAT 24
 Amsterdam - Tel. 21729

Behandelen alle Effectenzaken, geven inlichtingen over Courante en Incourante Fondsen

5322

REKENING-COURANT COUPONS

DE BAS & Co., Bankiers
 HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

Belasten zich met alle Bankzaken
Safe-Inrichting

5021

P. DE KAT ANGELINO
MOEDRA'S OP BALI
 MET 60 TEEKENINGEN VAN TYRA DE KLEEN

PRIJS gecart. f 9.— geb. in geh. linnen f 11.50

„Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelve geteekend. Met goed overleg is, zoowel in de serie Boeddha priesters als in die van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend, van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk.“
 S (N. Rott. Crt.)

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA“, Den Haag

ONDERLINGE LEVENSVZERKERING VAN EIGEN HULP

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3. Bijkantoor: BATAVIA, Voorrij Zuid.

Gunstige Tarieven en Verzekeringsvoorwaarden.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de **O. L. V. E. H.**

regelen genomen kunnen worden om met succes den strijd aan te binden tegen de meest voorkomende volksziekten in Suriname. Is dit alles gereed, dan keert Dr. Lampe, waarschijnlijk tegen het einde des jaars, terug naar Suriname, om zijn taak in het belang der volksgezondheid te aanvaarden. (De tegenwoordige geneeskundig inspecteur Dr. Rademaker, vertrekt vermoedelijk in Juni naar Nederland).

De nieuwe regeling van den dienst, zal natuurlijk al dadelijk nieuwe uitgaven eischen. Waar echter ook op dit gebied het Opperbestuur den eisch stelt, dat het totaal der uitgaven niet mag stijgen, zal men moeten trachten door verschuivingen de noodige middelen te vinden. In die richting is men reeds het afgelopen jaar met succes werkzaam geweest.

Tot voor kort bestond de gewoonte om chronische zieken, die eigenlijk geen verpleging, maar meer verzorging en voedsel nodig hadden, langer in het Hospitaal te houden dan uit een oogpunt van verpleging gerechtvaardigd was. In den laatsten tijd worden dergelijke zieken — meestal in overeenstemming met hun eigen verlangen — naar huis gezonden en steunt men deze personen met wat melk, terwijl hun verdere zorg wordt toevertrouwd aan het Groene Kruis. Deze regeling beteekent voor het Hospitaal een belangrijke besparing, terwijl de zieke toch niet aan zijn lot wordt overgelaten. Het is mede aan die nieuwe regeling te danken, dat de uitgaven voor verpleging van burgerpersonen in het Militair Hospitaal het afgelopen jaar ongeveer achttien duizend gulden beneden de raming bleven.

De nieuwe regeling van den dienst, die naar men hoopt ook bevorderlijk zal zijn aan de continuïteit in de leiding, treedt met Juni a.s. in werking“.

De moederlandsche belangstelling in Suriname is ditmaal geen strooivuur. Wij constateeren dit met vreugde. De groote bladen gaan nog steeds voort hunne kolommen open te stellen voor de behandeling van Surinaamsche aangelegenheden.

In het „Algemeen Handelsblad“ van 16 Maart (vierde avondblad) een artikel van Prof. Treub: „Suriname. Nu of nooit“.

Het artikel is een krachtige opwekking van de Nederlandsche kapitalisten om in Suriname ondernemingen op touw te zetten:

„En diegenen onder onze landgenooten tot wie ik dit woord richt, mogen wel bedenken, dat er gevaar is in uitstel. Niemand weet of het over vijf of tien jaar niet heel wat moeilijker zijn zal dan thans, de noodige werkkrachten uit Indië te trekken, ondanks het feit, dat dan op Java de overbevolking nog grooter zijn zal dan nu en dat tewerkstelling in een land dat aan tropische arbeidskrachten behoefte heeft, voor de emigreerenden een uitkomst zoo niet een zegen kan zijn.

Niemand weet ook, of er dan een Regeering en een Surinaamsch Gouverneur zijn zullen, die het groote landsbelang, dat bij de zaak is betrokken, zoo diep zullen beseffen, als met de tegenwoordige functionarissen het geval is.

En eindelijk de Vereenigde Staten, die voor hun in en door den oorlog verkregen rijkdommen bij voorkeur in andere Amerikaansche landen plaatsing zoeken, richten hun begeerige economische oogen ook naar Suriname. Op het gebied der bauxietwinning heeft Amerika reeds een feitelijk monopolie. Het gevaar is niet denkbeeldig, dat het zich, indien de Nederlandsche kapitalisten blijven stilzitten, een dergelijk monopolie weldra ook in de katoen-cultuur zal weten te veroveren. Nu het allengs meer bekend begint te worden, dat de natuurlijke voorwaarden zoowel voor de suiker- als voor de koffiecultuur in Suriname nog beter zijn dan in Indië, is te verwachten, dat het geen jaren meer zal duren, voordat het Amerikaansche kapitaal zich ook voor die cultures zal gaan interesseeren. Geschiedt dit, dan zullen onze Nederlandsche kapitalisten te laat bemerken, dat zij een ongezochte gelegenheid om een nationaal werk te steunen en tegelijk een winstgevend beleggingsveld te vinden, uit overmaat van voorzichtigheid hebben laten voorbijgaan.

Aan de studiecommissies en rapporten heeft Suriname geen behoefte meer. Er moet thans worden gedaan. Verzuimen onze landgenooten hun taak thans te verrichten, dan zullen zij zich later niet kunnen beklagen als deze kolonie economisch voor Nederland zal zijn verloren gegaan. Ook voor Suriname blijve de politiek van de open deur ge-

huldigd. Wijzelven hebben ervoor te zorgen, dat wij niet die deur zullen worden uitgegoid. Het geldt hier: nu of nooit“.

In „Dalmeyer's Volksuniversiteit“ wordt welker lijks de cursus over Suriname, onder de bekwame leiding van den Oud-Gouverneur Staal, voortgezet. Het zou zeer zijn toe te juichen zoo deze cursus in boekvorm verscheen, want, hoe vreemd dit ook moge schijnen, een dergelijk boek over Suriname bestaat nog niet.

In de Maart-aflevering van „De Economist“ schrijft Prof. Mr. J. C. Kielstra over nieuwe mogelijkheden voor Suriname. Een belangrijk opstel dat wij gaarne ter lezing aanbevelen.

En, last not least is bij Martinus Nijhoff verschenen: „Een deel der taak van Nederland in Suriname“, door Tj. Pyttersen. Het spreekt vanzelf dat wij in het bestek dat ons ten dienste staat geen overzicht kunnen geven van deze belangrijke, bladzijden beslaande brochure. Wij willen in het bijzonder de aandacht vestigen op hetgeen de heer Pyttersen schrijft onder het hoofd „Wetenschappelijke hulpmiddelen“.

Hij heeft het daar over het werk van den ingenieur H. N. van Dijk: „Het was de heer van Dijk, die ik in mijn Surinamerapport in verband met het toepassen van mechanische kracht voor de verbouw van verschillende gewassen in Suriname naar voren bracht. Genoemde ingenieur heeft in tusschen elders naam gemaakt en is aan onderverding belangrijk sterker geworden. Hij meent te staan te zijn op den kleffen Surinaamschen poldergrond alle veldwerkzaamheden, welke een goed gedreven rietcultuur vereischt, benevens het uittrekken van het riet voor de transportmiddelen vervanging van ongeveer 75 pCt. der thans noodige werkkrachten langs mechanischen weg en tegen minder kosten dan thans voor handenarbeid worden gemaakt, verder bij betaling van hooger loon voor de resteerende arbeiders te kunnen doen geschieden.“

„Verbeteringen in de machines, welke in proefstadium nagenoeg hebben doorloopen, doen verwachten, dat niet slechts de capaciteit op kostbare wijze zal worden opgevoerd, maar tevens de exploitatiekosten belangrijk zullen worden gereduceerd: wij staan aan den vooravond van een zeer belangrijke kostenverlaging“.

Wij vestigen nog de aandacht op de conclusie waarin de groote natuurlijke voordeelen voor de suikercultuur in Suriname worden opgesomd.

Onder dagteekening van 17 Maart schrijft correspondent te Genève aan de „N. R. Ct.“ (blad A van 20 dezer):

„Dat het bestaan van den Volkenbond ook tot zoogenaamd onbeschaafde volken reeds doorgedrongen en dat ook bij die volkeren de vreedzame dichte levend is, bleek onlangs weder, toen Eric Drummond als secretaris-generaal van den Volkenbond door tusschenkomst van onze Nederlandsche regeering het volgende schrijven uit domhopo ontving, d.d. 23 November 1926:

„Wij, de Saramaccanen, Boschnegers Boven-Suriname, hebben van den grooten gehoord, dien de menschenginds aan den kant van den grooten Oceaan hebben gestreden. Wij hebben ook den grooten nood gezien, deze oorlog gebracht heeft, zelfs tot ons.

„Nu zend ik, Adjankoeso, Grootopperhoofd der Saramaccaner Boschnegers te Asidomhopo, de boodschap tot u.

„Wij zijn blijde, dat de groote oorlog tot een einde is gekomen en dat er nu vrede is. Doodt elkander niet meer! Leeft in vrede met elkander!“

„Zoo spreken wij, niet ons verheffende, maar uit ootmoedige liefde.

„Ik groet u allen met een sterken groet uit de naam van de kapiteins en van geheel mijn volk.“

Adjankoeso, te Asidomhopo, Suriname
 Sir Eric Drummond heeft op 16 Maart hierop het volgende antwoord, ook weder door tusschenkomst van onze regeering, aan het groot opperhoofd der Boschnegers doen toekomen:

„De regeering van Hare Genadige Majesteit de Koningin der Nederlanden heeft mij uw brief van 23 November toegezonden, waarin Gij, het Groote

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.

De haven van de Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Batavia.

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de directie te Amsterdam en te Batavia.

De hoofd van de Saramaccaners, mij in naam van uw volk uw groeten zendt.

Ik heb de regeering van Haar Genadige Majesteit, de Koningin der Nederlanden, verzocht u door de Koninklijke Maatschappij van de Curaçao'sche Scheepvaart Mij. naar Puerto Cabello, Trinidad en andere havens om gedokt te worden en verloren daardoor veel kostbaren tijd door het heen en weer varen.

Aanvankelijk lag het in de bedoeling, het dok ook voor schepen van andere Maatschappijen ter beschikking te stellen, doch het is reeds gebleken dat dit, door de uitbreiding van de C. S. M. vloot, wel onmogelijk zal zijn, vooral waar in Augustus/September 1927 nog 3 nieuwe schepen verwacht worden.

De vervoer-capaciteit van de vloot zal dan opgevoerd kunnen worden tot circa 420.000 ton per maand."

Curaçao.**De begroting voor 1927.**

Eindelijk is de begroting verschenen. Zij biedt weinig of geen stof tot bespreking. De minister heeft de meeste amendementen van den Koloniale Raad over. Wij begrijpen uit de toelichting, dat de Raad van den heer Beaujon als directeur van de haven niet van langen duur zal zijn en dat de pas benoemde havenspecialist voor die betrekking bestemd is. Ook zullen de door dr. Versluys aan te stellen voorzieningen niet zonder de instemming van den Koloniale Raad worden uitgevoerd. De aanstelling van dezen deskundige kost f 9000.—. De technische ingenieur, die het elektrisch licht- en water-technisch bureau zal leiden, kost aan de firma Maduro zal nazien, kost aan de firma Maduro f 11.000.—. Eindelijk is voor de verbredening van de vaargeul in den mond van de haven van Willemstad f 500.000.— uitgetrokken.

Werkgelegenheid.

De Cruz berekent dat er van 6 tot 12 Januari 1927 Aruba, Bonaire en La Vela de Coro zijn teruggeerd resp. 188, 83 en 183 werklieden. Van 12 tot 19 Januari zijn van Aruba hier aangekomen 199 passagiers, van Bonaire 87 en van La Vela de Coro 389, waarvan verreweg de overgrote meerheid werklieden, hetzij bij de C. P. I. M. op New York, of bij het havenbedrijf. Velen onzer vreemde werklieden keeren op 't eind van het jaar naar huis om de feestdagen van Kerstmis en Nieuwjaar in hun familiekring door te brengen. De feestdagen van voorbij en geleidelijk keeren allen wederom aan hun werk terug. Toch is er nog steeds een tekort aan werklieden, vooral op het grootbedrijf van de C. P. I. M., zoodat de Directie er wederom over nadenkt om Venezolaansche arbeiders te importeeren. (A. d. C.)

Toeristenbooten en een nieuwe lijn.

Volgens de *Amigoe* werden in Februari niet minder dan 7 toeristenbooten verwacht.

Tevens heeft de *Shaw Savilland Albion Company* de Curaçao in haar vaarplan opgenomen. De eerste boot, het s.s. *Tamaroa*, groot 12.350 ton, komt van Engeland en met bestemming voor Wellingborough, Nieuw Zeeland, via het Panamakanaal, is op 11 Febr. de haven binnengeloopen. Agent van deze nieuwe lijn is de Curaçao'sche Scheepvaart Maatschappij.

Mr. J. A. Schagen van Leeuwen.

De *Staatscourant* heeft het bericht gebracht, dat Mr. J. A. Schagen van Leeuwen op verzoek eervol en met dankbetuiging ontslag is verleend als lid van het Hof van Justitie. Wij betreuren dit heengaan zeer. Het is bekend, dat Mr. Schagen van Leeuwen eenige jaren geleden op Curaçao op tragische wijze zijn rechtgenoot verloor, zijn liefste bezit op aarde, en vreesde de kracht te missen tot zijn arbeid in de omgeving, waar hij in zoo geheel andere omstandigheden zou terugkeeren, zou moeten leven. Hij heeft dit besluit te eerbiedigen, al hadden wij gaarne een ander gewild. Mr. van Leeuwen, rechterlijk ambtenaar en lid der balie in Zuid-Amerika, was in Curaçao bijzonder op zijn plaats. Hij was de eenige rechter, die het nieuwe burgerlijke recht uit de praktijk kende, en heeft geen geringe bijdrage laten voorbijgaan de nieuwe bepalingen naar bedoeling te doen komen. Curaçao verliest hierdoor een voortreffelijk magistraat.

Het Koningin Wilhelmina-Dok.

In Februari 1.1. is het nieuwe dok der C. S. M. in-

Rusthuis „EIGEN SFEER”
V. BOETZELAERLAAN 205 DEN HAAG

Opname van rustbehoeven en
 en herstellende patiënten 5352

Mevr. COELÉ—BOOGAERDT, Gedipl. Verpleegster

gewijd. De directeur dezer maatschappij sprak daarbij o.m. het volgende:

„De aanleiding tot de aanschaffing van het dok was de verhoogde productie van de Venezolaansche olieterreinen, die een hogere vervoercapaciteit van de vloot vereischte. Vroeger gingen de schepen van de Curaçao'sche Scheepvaart Mij. naar Puerto Cabello, Trinidad en andere havens om gedokt te worden en verloren daardoor veel kostbaren tijd door het heen en weer varen.

Aanvankelijk lag het in de bedoeling, het dok ook voor schepen van andere Maatschappijen ter beschikking te stellen, doch het is reeds gebleken dat dit, door de uitbreiding van de C. S. M. vloot, wel onmogelijk zal zijn, vooral waar in Augustus/September 1927 nog 3 nieuwe schepen verwacht worden.

De vervoer-capaciteit van de vloot zal dan opgevoerd kunnen worden tot circa 420.000 ton per maand."

De reorganisatie der politie.

De Koloniale Raad heeft een ongunstig Voorlopig verslag uitgebracht. „Geen der leden kon zich met een militaire politie en nog minder op de voorgestelde wijze, vereenigen." Misschien komen wij er op terug.

Uit den Verren Vreemde.**De Britsch-Indiërs in Z. Afrika.**

De overeenstemming bereikt tusschen Britsch-Indië en Zuid-Afrika, betreffende de positie der Indiërs in de Z.-A. Unie heeft in de Legislative Assembly te New Delhi een geestdriftige bijval geogst, maar was in het Parlement te Kaapstad aanleiding tot scherpe kritiek van afgevaardigden van Natal en Oost-Transvaal. Kon de heer Bhoré, die de ambtelijke aankondiging in New Delhi deed, met groote voldoening voor Indië op het bereikte resultaat wijzen, Dr. D. F. Malan, die het ontwerp in den Z. A. Volksraad verdedigde, verklaarde de verkregen uitkomst niet als een diplomatieke overwinning te beschouwen, maar als een eervolle daad van vriendschappelijke gezindheid.

Hiermede is de verhouding aangegeven. Algemeen is men van oordeel, dat de toeschietelijkheid van Z. A. vrucht is van de Londensche Rijksconferentie. Hertzog, de premier van de Unie, mocht terugkeeren met de groote voldoening een verklaring omtrent de zelfstandigheid der dominions uitgelokt te hebben, waardoor Z.-A. in onafhankelijkheid sterk gegroeid is, hij heeft daar toch ook den indruk moeten geven en vestigen zich niet door stroefheid en afzijdigheid buiten de Rijks-gemeenschap te willen stellen. 't Zal wel door deze stemming zijn, dat men hem toegankelijk heeft gevonden voor mildere opvattingen ten opzichte van het Indië-vraagstuk, dan vóórdien ooit van Afrikaansche zijde als aannemelijk waren beschouwd.

Lord Reading, de in 1926 afgetreden onderkoning van Britsch-Indië, heeft zich, ook na zijn repatriëring, blijven beijveren om aan dit moeilijke vraagstuk een oplossing te bezorgen. Nadat meermalen commissiën uit Br.-Indië in Z.-A. geweest waren, was 't nu over en weer tot een zending gekomen, en de commissie uit Br.-Indië kon in overleg treden met de van regeeringswege hiervoor bestemde Z.-A. autoriteiten. Dit was bereikt vóórdat Hertzog naar Londen vertrok, maar men durfde toen nog geen hoop uitspreken over het vinden van een compromis voor de zeer tegenstrijdige belangen en inzichten.

De Z.-A. regeering, vooral erop bedacht op haar land den stempel van een Westersche beschaving te drukken, stond weinig welwillend tegenover de Br.-Indische immigranten, een te aanvaarden erfenis van vroegere tijden. In Juli 1925 werd een wet aangenomen de „Areas Reservation and Immigration and Registration (Further Provision) Bill, waarvan de voornaamste strekking was de gedwongen afzondering der Aziaten in wijken. Geen toenadering dus; bestempeling daarentegen als een minderwaardige kaste, aan welke dan ook de gewone burgerrechten onthouden werden. De hierdoor gewekte verontwaardiging bracht de regeering van Indië en Z.-A. met elkander in overleg. Dit leidde tot de *round table conference* van afgevaardigden der beide regeeringen. Br.-I. herinnerde eraan dat de Indiërs indertijd op verzoek van Z.-A. geëmigeerd waren, en vroeg voor hen en hunne nakomelingen volle burgerrecht. De beraadslagingen

WAAROM

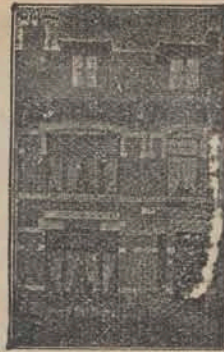
vestigen zich zoovele oud-Indischgasten te Brussel?

OMDAT

het klimaat er veel zachter is; Brussel meer biedt dan welke andere stad in Nederland; vooral omdat de belastingen er veel lager zijn.

VRAAGT

de brochure: „Waar zal ik mij vestigen?" aan het Office „INSULINDE", 57 Boulevard Botanique, Brussel, het eenigste Nederlandsche bureau in vaste goederen, assurance's en hypotheeken in België.

HUIZE „MARTANELJO" HILVERSUM

Beschaafd Tehuis voorschoolgaande kinderen. Beperkt aantal kinderen worden opgenomen (ook tijdelijk) in den familiekring. Uitstekende verzorging; toezicht op studie. Inlichtingen verstrekt gaarne:

Direct. H.B.S., 5-jar. curs., Rect. Gymnasium en Lyceum, Directeur Godelinde-school (Middelb. Meisjesschool) e.a. Direct. van Middelb. en Lagere scholen. Aanbevelingen van ouders, voogden enz. — C. van Doorn-Colenbrander. Pred. wed. N.O.I. Sterrelaan 41, Telefoon 2101. 5401

VERSCHEENEN:**ART, RELIGION AND CLOTHES**

a Collection of Essays by

HERBERT ANTCLIFFE

CONTENTS

Foreword	12. Monsieur Massanet.
1. Art, Religion and Clothes.	13. Händel and Brahms: A Comparison.
2. Religion and Aesthetics.	14. The Significance of Scriabin.
3. Austerity and Beauty,	15. Space and Spacing in Music.
4. Limitations and Art.	16. National Flavour in Music.
5. Art and the Holidays.	17. The Imperial Spirit in Music.
6. Music and Manners.	18. More about History and Music.
7. Two Views of Opera.	19. The Necessity of Music in War-Time.
8. Impulse in Composition and Interpretation.	20. J. S. Bach and Emotion
9. Schumann: A German Event.	
10. Robert Schumann: An Anniversary Estimate.	
11. The Real Liszt.	

Dit boek is gedrukt op goed papier en keurig gebonden.

Prijs f 4.50.

Aanvragen te richten aan de Administratie van het „Koloniaal Weekblad", Nobelstraat 20, Den Haag.

HERMAN C. JEDELO

Juwelier

Noordeinde 100 Tel. 10349

's-GRAVENHAGE

R. SCHENZER'S
 ALGEMEEN ASSURANTIE-KANTOOR
 PAPAVERHOF No. 35
 DEN HAAG, TEL. 30070

Belast zich met de vakkundige
 behandeling van Assurantie
 aangelegenheden van elken aard

5386

OUDE INDISCH GAST
 LID DER VEREENIGING OOST & WEST

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING
„SIMPLICITAS”
 VAN W.J. INNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
 IS ONMIDDELIJK IN HET BINNEN-EN
 BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING
 VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE

KANTOREN: DENNEWEG 71-73
 GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
 TELEFOON: 11314 EN 12890

5387

WARMWATER
 Gratis G.E.B. warmwater-installatie

INLICHTINGEN:
M. A. VROLIJK
 Thomsonlaan 41 Telef. 35618
 'S-GRAVENHAGE
 Alle voorkomende reparatiën
 tegen concurrerende prijzen.

5169

N.V. Brandstoffenhandel
„DE CENTRALE”
 SCHEVENINGEN

Tel. 51313 - Pinkstraat 27 - Tel. 51313

levert uitsluitend prima kwaliteit
 Engelsche, Belg., Duitsche en Hollandsche
 Brandstoffen,
 beslist steen- en gruisvrij.

Prompte bediening. Billijke prijzen.

NEEMT PROEF.

Aanbevelend, C. VERHEIJ Wzn., Directeur.

ZORG DAT UW RECLAMES
 OVERZICHTELIJK
 ZIJN. OVERDAAD SCHAADT

VOOR TAXATIE

van Meubilair, bijvoeging van Goederen, of
 publieken verkoop van geheele Inboedels,
 raadplege men den Auctionair:
W. DOP - Tel. 34957 - DEN HAAG

hadden al tot meer welwillendheid en inschikkelijkheid geleid, toen Hertzog van de Rijksconferentie terug kwam.

De wet, nu door minister Malan ontworpen, komt den Br.-Indiërs in zoodanige mate te gemoet, dat zij, zooals wij reeds zeiden, in Delhi algemeen — extremisten uitgezonderd — voldoening heeft gebracht. Z.-A. heeft natuurlijk 't recht zich Westersch te willen ontwikkelen, maar Indiërs die zich naar dien standaard wenschen te ontwikkelen, kunnen dit ook doen. Voor hen, die zulks niet wenschen, werkt de regering der Unie mee om emigratie naar Indië of naar een ander land te vergemakkelijken. Bovendien is de Areas Reservation Bill buiten werking gesteld; de beide regeeringen zullen in overleg blijven om de verwezenlijking van de bedoeling te waarborgen; de Br.-I. regering zal een agent mogen aanstellen in Z.-A. ter bevordering van de samenwerking en als waker over de belangen der Indiërs aldaar. (The Times of India. Ml. Ed. 26 Febr.).

Er is meer. De Unie-regering wil de blijvers ook helpen om zich op te werken. Zij beveelt de regering van Natal, waar het meerendeel der Indiërs woont, aan om een commissie in te stellen voor *Indian education*, om hun toetreding tot het college te Fort Hare te bevorderen, om andere maatregelen te nemen ter verbetering van de economische positie. Br.-I. zal z.z. ook moeten meewerken. 't Zal bekwame mannen en vrouwen, leeraren, geneesheeren, verpleegsters naar Z.-A. moeten zenden, die den groei opwaarts kunnen steunen en leiden.

Voor het verkregen resultaat komt hulde toe aan de volhardende pogingen van B. Robertson, Gokhale, Mahatma Gandhi, Sastri, Sir George Paddison. De laatste deputatie, die dit succes bewerkte, stond onder Moehammad Habibullah.

Het hier medegedeelde, op zich zelf in meer dan een opzicht van meer dan gewone beteekenis, kan voor ons land ook aanwijzingen van belang bevatten.

Suriname is niet alleen den Indischen emigranten, maar is ook den Z.-A. Indiërs niet onbekend. Nu 't vraagstuk der Surinaamsche aanwerving samenvalt met dat van den uittocht van goede werkkrachten uit Natal, kunnen hier twee belangen samengaan.

De Chineezen-kwestie in N.-I. vertoont enige trekken van overeenkomst met die der Indiërs in Natal, al zijn er ook kenmerkende verschillen. Is uit de gevonden oplossing voor N.-I. niets te leeren?

Indië vertegenwoordigd in de Comintern.

Het kan zijn nut hebben thans een bericht uit de „Tribune” in herinnering te brengen, volgens welk de volledige samenstelling van het presidium van de Comintern, de communistische internationale, zooals dit in de bestuursvergadering van 18 December 1926 gekozen is, een plaats heeft gegeven aan Semaoen, die er als Indonesiër in opgenomen is. Met hem bestaat het presidium uit: Boecharin, Gallacher, Haken, Duncan, Katayama, Cremet, Korolof, Kuusinen, Losowski, Manuilski, Murphy, Pruchniak, Remmele, Roy, Ruthenberg, Semard, Sillen, Stalin, Tan Ping Schan, Thaelmarm, Klara Zetkin, Schatzkin, Smeral, Ercoli.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Amersfoort.

EXCURSIE NAAR AMSTERDAM.

Onze Afdeling hield Zaterdag 12 Maart j.l. eene geanimeerde excursie naar Amsterdam om het Nederlandsch Historisch Scheepvaart-Museum in de Lairessestraat en de nieuwste mailstoomer der Stoomvaart Maatschappij Nederland, het motorschip de „Pieter Corneliszoon Hooft”, te bezichtigen.

De deelname aan deze excursie was groot, immers zes en vijftig Dames- en Heerenleden met hunne introducees maakten deze tocht mede.

De Directeur van het Scheepvaart-Museum vd., de oud-zeeofficier W. Voorbeytel Cannenburg, was zoo vriendelijk om persoonlijk ons gezelschap rond te leiden, bij welken omgang hij ons buitengewoon veel interessants liet zien, zoodat de tijd omvloog en wij slechts noode afscheid namen van deze nationale verzameling, die ons de vele heldendaden van onze voorvaderen, ter zee verricht, in de herinnering terugriep.

Met eenige woorden vol waardeering bedankte onze Voorzitter, de Heer E. Roodhuysen, bij het afscheid nemen onzen vriendelijken leidsman.

Nadat wij weder per tram het Stationsplein hadden bereikt, wachtte ons aan den steiger van de Noord-Hollandsche Tram-Maatschappij een motorboot, welke

VERKOOPHUIS
Groot Hertoginnelaan 101
 SPECIAAL VOOR INDISCHE FAMILIES
 INGERICHT
 Bestaat ruim 25 jaar
 DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

ons door de Directie der Stoomvaart Mij. Nederland ter beschikking was gesteld.

Het heerlijkste voorjaarsweer met een stralende begunstigde onze tocht, zoodat wij met onze verwarmde harten het frissche Noordenwindje gaarne op den knie toe namen en volop konden genieten van de mitsluchten, waartegen het silhouet van Amsterdam fraai afstak.

Op de Javakade aangekomen gebruikten wij de ons meegebrachte boterhammen in de koffiekamer van de Officieren der Maatschappij Nederland, wier voorkomendheid, om ons daarbij op koffie te onthalen, zeerste gewaardeerd werd.

Vervolgens werd de „Pieter Corneliszoon Hooft” zichtigd..... bewonderd mag ik wel zeggen. Wat gezellig interieur in de salons der verschillende kamers, wat een keurige en ruime hutten!

Wij hoorden menigeen den wensch uiten met ons schip een zeereis te mogen maken.

Nadat wij in de muzieksalon wat uitgerust en de klankvolle Bechstein-vleugel eenige vaderlandsche liederen gezongen hadden, werd de terugtocht per motorboot weder aanvaard, doch niet dan nadat onze Voorzitter den warmen dank van ons allen had vertoond tegenover den vertegenwoordiger van de Directie der „Nederland” voor de gastvrije ontvangst op dit mooie schip genoten.

Een gezellige thee in de lunchroom „Formosa” in de Kalverstraat besloot deze excursie, waaraan alle deelnemers met genoegen zullen terugdenken.

De Secretaris,
 E. H. BERGSMAN

BIBLIOTHEEK-NIEUWS.

Binnen eenige dagen zal de gedrukte catalogus van de boekwerken onzer bibliotheek aan de leden onzer Afdeling gratis worden toegezonden.

Wij drukken onze leden op het hart het Koloniaal Weekblad getrouw na te zien of onder het motto „bibliotheek-nieuws” mutaties van onze bibliotheek opgenomen. Reeds zijn er eenige nieuwe giften opgenomen, die in een volgend nummer zullen worden opgenomen. Onze leden kunnen aan de hand van deze publicaties hun catalogus „to date” bijhouden.

Het Bestuur der Afdeling Amersfoort

Afdeling Apeldoorn.

BESTUURSVERGADERING.

Zaterdagavond 12 dezer had het bestuur ten behoeve van den Heer de Bats zijn eerste vergadering, die deze gelegenheid gepreseed werd door den secretaris. Bij de mededeelingen komt de foto van het weekblad ter tafel. De foto is veel mooier dan in het Koloniaal Weekblad. Nogmaals zij er aan herinnerd, dat de opgeplakt, à f 0.75 te verkrijgen zijn bij den fotograaf J. v. Schooten, Hofstraat 16.

Nu wordt overgegaan tot verdeeling der bestuursfuncties, zoodat het Bestuur nu bestaat uit: den Heer L. R. Wentholt, voorzitter; Mej. Mr. Dijk, de Heeren H. Schoonhoven en H. A. de Bats, en den Heer J. C. Baars, secretaris-penningmeester.

Ten opzichte van de tentoonstelling wordt besloten een verloting van Indische voorwerpen, op de tentoonstelling aangekocht, te houden; te trachten uit de verloting enkele tot een tentoonstellingscommissie te instellen; aan leden en ook aan eenige niet-leden een lijst te zenden waarin gevraagd zal worden welke voorwerpen voor de tentoonstelling af te staan; of zij bereid zijn ook mede te werken tot het opstellen van een inzending: „Afdeling Apeldoorn” voor de a.s. groote tentoonstelling te Arnhem en of zij „voelen voor en bereid zijn om mede te werken aan de „O. en W. Societeitsavonden”. Het bestuur zal de inzendingen eens omzien naar geschikte en niet te dure legenheden.

Ten slotte wordt nog een begin van uitvoering gemaakt met twee plannen, n.l.: Bezoek aan het Koloniaal Instituut te Amsterdam en een filmvoorstelling voor de scholen plus avondvoorstelling.

Bij de rondvraag worden als twee punten voor de Hoofdbestuursvergadering genoemd:

- a. Oprichting afdeling Het Gooi;
- b. Samenwerking met andere verenigingen.

We zullen trachten al deze plannen zoo goed mogelijk en in een behoorlijk tempo ten uitvoer te brengen.

De Secretaris,
 J. C. BAARS

N. B.!

Leden en anderen, die kunstvoorwerpen in bruik nemen, willen afstaan aan Oost en West kunnen daarvan nu bericht zenden aan den secretaris met opgave van naam, plaats van herkomst, te verzekerden bedrag, Koperen bidschel Bali, f 12.50.

Wie ook iets voelt voor de „Societeits”-avonden, bereid is daarvoor iets te doen, of een of andere merking wenscht te maken, zegge of schrijve dit aan den bestuursleden.

Gaarne zullen wij van de bewijzen van medeleven gebruik maken. En vooral: werft leden!
 Oost en West is de vereniging voor alle Nederlanders

Vleeschhouwerij - Spekslagerij

Verwoerd-Voorburg, Tel. V. 106

Keurige Bediening

Oude gerenommeerde Zaak - Daar benevens zeer concurrerend adres

Leverancier van de voornaamste families uit Den Haag en Voorburg

VERWOERDT : VOORBURG

BELT ONS OP!

VRAAGT BIJONS PRIJSOPGAAF!

HEERENSTRAAT 11

TELEFOON V. 106

TELEFOON V. 106

5326

INDISCHE AMBTENAREN MET VERLOF.

- P. J. van Baal, Commies b. h. Dep. van Onderwijs, Beukendreef A 198a, Oosterwijk (N.-B.)
 - Mej. A. H. M. Sterkman, tijd. waarn. hoofdverpleegster b. d. dienst der Volksgezondheid, Oranjeboomstraat 176, Rotterdam.
 - Mevrouw D. Olmann, geb. Schaap, Onderwijzeres 3e kl. b. h. O.E.L.O., Suezkade 116, 's-Gravenhage.
 - K. Dijkema, Onderwijzer 1e kl. b. h. O.E.L.O., Ten Boer (Groningen).
 - A. V. Th. M. de Lizer, 1e commies, belast met de werkzaamheden van Secretaris der weeskamer te Padang, Regentesselaan 93, 's-Gravenhage.
 - Mej. D. Smit, Verpleegster 1e kl. b. h. krankzinnigenwezen, Oranjestraat 31, Apeldoorn.
 - J. E. van Gogh, Hoofd v. d. dienst der Zoutregie, Hotel Pension „Iepenrove“, Bloemendaal.
 - J. M. Lakeman, Inspecteur van Financiën, Nicolaistraat 81, 's-Gravenhage.
 - J. H. Holtappel, Ingenieur 1e kl. b. d. P. T. T. dienst, Nice, Hotel Prince de Galles.
 - A. M. Wessels, Inspecteur b. d. Opiumregie, P.C. Hoofdstraat 10, Amsterdam.
 - M. van Haselen, 1e Luit. der Infanterie, Munhuizen 11, Amersfoort.
 - A. F. Sant, 1e Luit. der Inf., Helenastraat 1, 's-Gravenhage.
 - J. v. d. Donker, 1e Luit. der Cav., Willem v. Merckelstraat 20, Amersfoort.
 - W. J. Lucardi, Luit.-Kol. der Inf., 2e Adelheidstraat 196, 's-Gravenhage.
 - A. G. L. Adelbert, Majoor der Inf., Gallileistraat 179, 's-Gravenhage.
 - I. A. M. L. Theunissen, Gediplomeerd hoofdtechnisch ambtenaar bij den P. T. T. dienst, Frans Halsstraat 8, Haarlem.
 - H. Marchant, Loods 1e kl. bij den Loodsdienst te Soerabaja, Trompstraat 27, Helder.
 - P. P. Bijlaard, Ingenieur 2e kl. bij de Staatsspoor en Tramwegen, J. van Hoornstraat 33, 's-Gravenhage.
 - Mej. J. H. E. de Kok, Wnd. Onderwijzeres der 1e kl. bij het O. E. L. O., Willem Barentsstr. 76, Utrecht.
- MET PENSIEN.
- D. J. Toeguin de Grave, Lid v. d. Wees- en Boedelkamer, Kon. Wilhelminalaan 543, Voorburg.
 - S. Prins, Luit.-Kol. der Inf., Stadhouderslaan 20, per adres Pension Bekker, 's-Gravenhage.

AAN DE LEDEN. Mogen wij op Uwe medewerking rekenen om het ledental onzer vereniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts één persoon introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat een sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van daadwerkelijk streven naar verhooging van den bloei van „Oost en West“.

Mutatiestaat van 15 tot 22 Maart.

Nieuwe Leden:	Geïntroduceerd door:
gemeene Ned.-Ind. Electr. Mij. (Directie Handelsvereenigingsmaatschappij v. h. Maintz en Co., Amsterdam, Nieuwe Spiegelstraat 17. f 25.	Afdelingsbestuur van Amsterdam.
Amsterdamsch Kantoor voor Indische Zaken, Amsterdam, Nieuwe Spiegelstraat 17. f 10.	
H. A. Spakler, Amsterdam, Vondelstraat 93. f 5.	Penningmeester Afd. Haarlem.
H. v. d. Wall Bake, Haarlem, Westerhoutstr. 3. f 5.	
H. W. Korenstra, Directeur Kweekschool voor Meisjes, Haarlem, Molijnstraat 11. f 5.	Voorzitter Afd. Rotterdam.
L. Boon, Rotterdam, Eendrachtsweg 23. f 5	
L. Rering, Oud Resident, Den Haag, Laan van Meerdervoort 414. f 5.	den heer F. H. W. R. Logeman te Den Haag.
H. Bekhout, Oud-Res., Den Haag, Frankenslag 89. f 5.	
Mevrouw van Meeteren Brouwer, Nijmegen, Banka-plein 4. f 5.	Mevr. A. W. C. Vigelius-Bisschop-Wijnveldt te Nijmegen.
Nieuwe Begunstigers:	
G. Vodegel Jr., Nijmegen, Graafsche Weg 100	den heer C. Mollema te Nijmegen.
H. Hogerland, Nijmegen, Evertsenstraat 5	Mevrouw Hogerland-Maarschalk te Nijmegen.
Adresveranderingen:	
J. A. Schagen van Leeuwen, van: Amsterdam, Ceintuurbaan 125, naar: Haarlem, Westerhoutstraat 5. f 5.	J. J. van Eupen, Oud Inspecteur Inl. onderwijs, Leraar M. K. L. S. te Deventer, Nijmegen, van: Slichthorststraat 47, naar: Bijleveldsingel 52.
H. Th. van der Paardt, Leraar H.B.S., van: Den Haag, van Bleiswijkstr. 115, naar: Amsterdam, Loozevlietstraat 12. f 5.	H. F. L. Krämer, Kapitein Inf., van: Den Haag, Emmastraat 119, naar: Bandoeng D. v. O. f 5.
Adres van Odo van Vloten is Heveadorp, Huize „de Vloten“ (afd. Arnhem).	J. Ch. Hubach, Officier v. Gezondheid-Vliegenier: van: Zaandam, naar: Bandoeng D. v. O. f 5.
H. D. Tjeenk Willink, van: Scheveningen, v. Dorpsstraat 26, naar: Deventer, Ceintuurbaan 396.	Mr. Dr. S. R. Boomgaard, Adm. Ambt. B.B., van: Edam, naar: Weltevreden, Dep. B.B. f 5.
H. van Ingen, Leraar M.O., Bussum, van: Graaf Wilgmanlaan 27, naar: Koningslaan 2a.	K. J. van Wijngaarden, Controleur B.B., van: Salatiga, naar: Poerwodadi (Afd. Demak).
J. G. Wiebenga, van: Voorburg, van Naeltwijckstraat 1, naar: Den Haag, Hanenburglaan 165.	J. C. de Ridder, Majoor Inf., van: Bangkalan, naar: Malang.
H. F. J. Wijckerheld Bisdom, van: Den Haag, Goeweg 30, naar: Hotel de Liège te Nice (tijdelijk).	A. Pimentel, Luit.-Kolonel Inf., van: Soerabaja naar: Malang.
P. van Vliet, Luit.-Kolonel der Genie, van: Bilthoven, Gezichtslaan 7, naar: Bandoeng, D. v. O. f 12.	K. F. A. Zeiler, Luit.-Kolonel Inf., van: Malang naar: Bandoeng.

TANDARTS A. J. M. VAN DER SPRONG

GEVESTIGD:

LAAN VAN MEERDERVOORT 426
'S-GRAVENHAGE - TELEPHOON 37465

SPREEKUR: 5413

ALLE WERKDAGEN VAN 12.30—2.30 UUR,
'S AVONDS 7—8 EN VOLGENS AFSpraak

J. VAN BUUREN

APOTHEKER

KANAALWEG 53 :: SCHEVENINGEN
TEL. 50105

CITY-THEATER

TEL. 15854 - VEENESTRAAT 25 - TEL. 15855

Het ENORME SUCCES
van de WONDERFILM der
Metro-Goldwyn-Mayer

BEN HUR

noodzaakt ons dit kunst-
filmwerk nog voor

7 DAGEN

TE PROLONGEEREN

Plaatsbespreking dringend
aanbevolen

Cassa's geopend van 10 tot 7 uur
Telefoon 15854 en 15855

ALS DE RECLAME ONTBREEKT,
MIST DE ZAAK DE STUWENDE
KRACHT,
DIE HAAR HOGER OPVOERT

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 SUEZKADE 122a/b-DEN HAAG-TEL. 33472
 Steeds versche
 aanvoer van de **DE BESTE**
 Rijsttafelbenodigdheden en
 Indische Geneesmiddelen,
 Akar-Bahar-banden, enz.
 Verz. door geh. Europa - Prijsc. op aanvraag

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELLEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN. ENZ.
 BALARTIKELLEN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN

doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie.
 kundig personeel, een net ingericht kantoor, om
 zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen.
 Natuurlijk levert hij ook prima artikelen.
 Zijn firma moet een goeden indruk maken op
 zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil
 maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handels-
 drukwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat
 betreft stijl als uiterlijk.
 Ook zijn reclamedrukwerk moet er aantrekkelijk
 uitzien, want hij weet, dat slecht reclamedruk-
 werk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn.
 Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker
 die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste
 van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat
 dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen.
 Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot
 hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een
 der beste drukkerijen van Den Haag S

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKEN
 GERENOMMEERDE WIJNKELDER

VEREENIGING „OOST EN WEST"
 HOOFDBESTUUR: HEULSTRAAT 17 'S-GRAVENHAGE

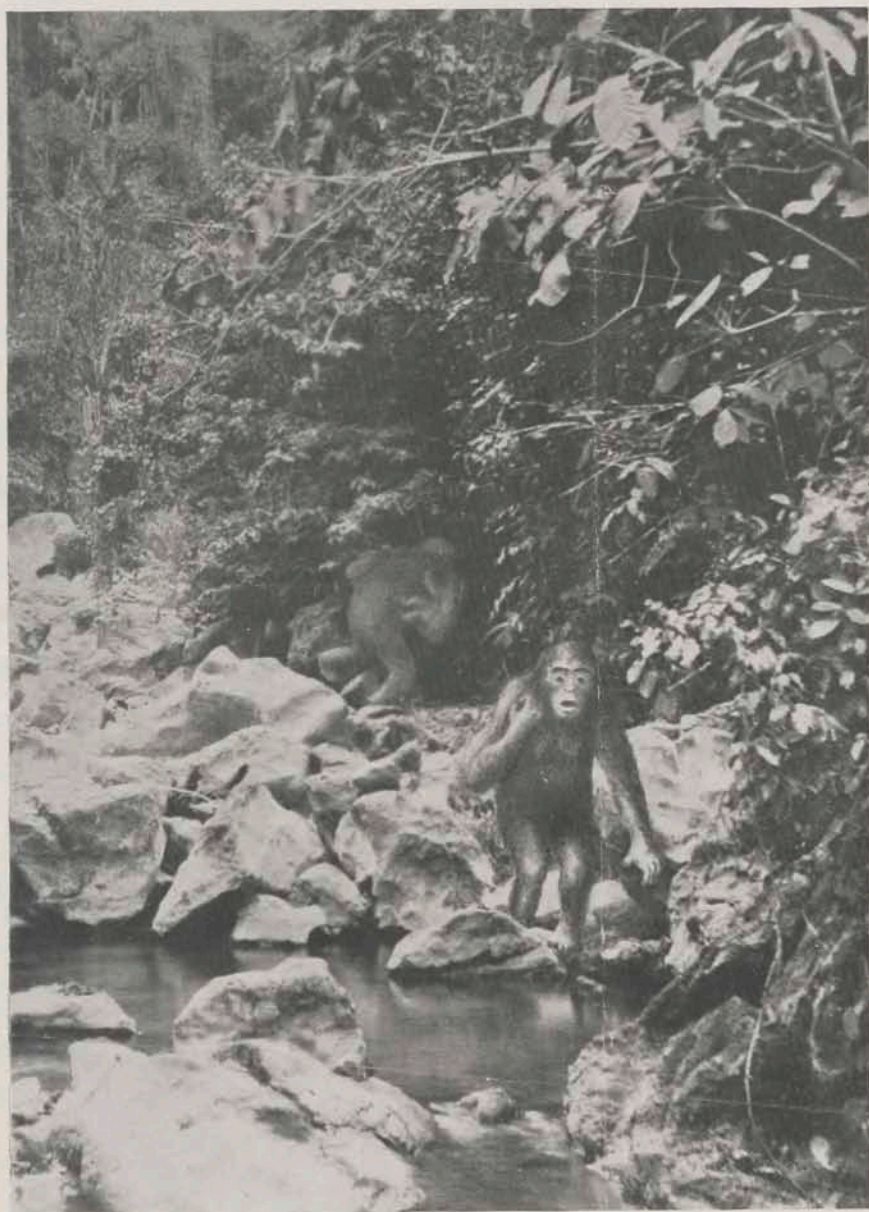
STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins-Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.
INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekende op elk gebied van personen, van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heer J. C. HIETINK, 's-Gravenhage, Tel. 14519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins-Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. 50752. Dit „Tehuis" biedt studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland vertoeven, matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK, of den Administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", Van-Boetzelaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Tel. No. 50248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna-Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten einde aan te nemen die uit Nederland naar Indië gaan, en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk en maatschappelijk gebied, onder leiding van Mevr. J. FRANKENBERG-MENDES-Calisch. Spreekuur Donderdagmiddag van 2 tot 4 uur en volgens afspraak, Nic.-Maesstraat 10, Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

*** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17, en de Firma MARTINUS NIJHOFF, L. Voorhout 9, Den Haag (bij deze firma alleen die met een *) zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk.) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- 2. Onze Oost II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- * b. Onze West, tweede druk, bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ; Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overz. Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - * No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - * No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2e, verbeterde druk.) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - * No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië, zoomede voor verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken en Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - * No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederlandsch-Indië. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - * No. XI. De Geëmployeerde bij de Rubber (caoutchouc) cultuur en bij eenige Bergcultures in Ned.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën**
- Serie I.
 - No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel.
 - 2. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland.
 - 3. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java.
 - 4. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten.
 - 5. De Europeesche vrouw in Indië.
 - 6. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging.
 - 7. Over de Kolonie Suriname.
 - Serie II.
 - No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië.
 - 2. Het Javaansch tooneel.
 - 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
 - 4. De theecultuur op Java.
 - 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
 - 6. Een doode taal in Indië.
 - 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java.
 - 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.
 - 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is.
 - 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
 - Serie III.
 - No. 1. Over Bali en zijne bewoners.
 - 2. Bevolving in Nederlandsch-Indië.
 - 3. Kindercriminaliteit in Nederlandsch-Indië.
 - 4. Indische Scholen onder de Oost Indische Compagnie.
 - No. 5. Nederlanders in Indië.
 - 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredietwezen.
 - 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
 - 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Wnd. Vertegenwoordiger in Nederlandsch-Indië Mr. M. J. A. Oostwoud-Wijdenes, President Landraad, Tandjong Balei (Sumatra's Oostkust).

DE „ORANG PENDEK“ VAN SUMATRA